

Vpl. Pyhäjärvi

Keskiviikko 23. tammikuuta 2013

Pyhäjärveläisyyden vaalija – Karjalan puolustaja

N:o 1 58. vuosikerta

Sotapäiväkirjojen karua kertomaa

Sotapäiväkirjoista saadaan edelleen hyvin yksityiskoh-
taisia tietoja sotiemme tais-
teluista.

Talvisodan taisteluissa
kunnostautuneen Erillinen
Pataljoona 6:n asevelijuhlaa
vietettiin 27.12.2012 Lem-
päälässä. Tilaisuudessa juh-
lapuheen pitänyt pyhäjär-
veläisjuurinen eversti evp.
Antero Pärssinen perusti
esitelmäänsä sotapäiväkir-
jojen antamiin tietoihin.

– Sotapäiväkirjoja on
tänä päivänä luettavissa
Kansallisarkiston digiarkis-
toista, itse kunkin kotitieto-
koneilta.

– Sotapäiväkirja sisältää
päivittäin laaditun kerto-
muksen sen kirjoittaneen
yksikön toiminnasta. Usein
kertomukset on varustettu
myös kelloajoilla. Päiväkir-
jojen mukaan on toisinaan
liitetty taistelukertomuksia,
saatuja ja annettuja käskyjä
sekä erilaisia karttoja ja piir-
roksia.

– Sotapäiväkirjaa tuli pi-
tää jokaisessa perusyksikös-
sä ja esikunnassa kaikilla
tasoilla, vieläpä erillisissä
joukkueissakin. Esikunnis-
sa pataljoonasta lähtien päi-
väkirjaa piti upseeri, perus-
yksiossä aliupseeri tai jos-
kus myös kirjuri. Sotapäi-
väkirjat on usein kirjoitettu
erittäin hyvällä käsialalla ja
selkeästi vaikeissakin olois-
sa, totesi Pärssinen.

Karjalaiseksi pataljoonak-
si kutsuttu ErP6 oli ratkai-
sevassa osassa 27.12.1939
ajatellen koko talvisodan
kulkua; saatu torjuntavoit-
to Sakkolan Keljassa Su-
vannon maisemissa esti ve-
näläisvihollisen saartamasta
Taipaleenjokea Karjalan
kannaksella.

Pataljoonan muistoa vaa-
lii Erillinen Pataljoona 6:n
perinneyhdistys.

SIVU 7



Ryhmä Sipposen pojat Poventsan suunnan pakkashuuruisissa maisemissa 1943. Kuva on Ilkka Sipposen albumista, isänsä Hannu Sipposen sotakuvia.

Koko kansa talkoissa

SIVUT 8-9



Kukkojen suku- matkalla koettua



Sorateillä mäntyjen keskellä kelpasi taivaltaa. Ran-
tamaiesmissä tiet olivat rämettyneitä. Iloisessa
seurassa Seija Seija Pihlajamäki-Manninen (vas.),
Sirpa Nurmikolu, Lea Karmala, Timo Lainesalo ja
Paula Latva.

– Emme löytäneet isäm-
me perheen kotitalon paik-
kaa Pyhäjärven Luprajär-
ven rannalta, mutta yhtä
kaikki, saimme mieleenpai-
nuvan päivän ja kantapäi-
den kautta hyvän kuvan
ympäristöstä, jossa edelli-
set sukupolvet, isämme ja
äitimme, setämme ja tä-
timme olivat ennen sotia
eläneet, toteaa Paula Lat-

va kesällä tehdyn Kukko-
jen sukumatkan antimista.

– Pari muutakin asiaa
meni sukumatkalla toisin
kuin piti, mutta se ei koke-
muksia latistanut – ehkäpä
meitä onnistikin, saimme
jotakin muuta kuin val-
miiksi pureskeltua ohjel-
maa.

SIVU 10

Vuoden 2013 teemana karjalainen musiikkiperinne

Valtakunnallinen, Karjalan
Liiton nimeämä teema vuo-
delle 2013 on karjalainen
musiikkiperinne.

– Karjala on laulujen ja
laulajien maa. Yksinkertai-
set, 5-säveliset laulettu me-
lodioiden sekä iloiset ja vauh-
dikkaat tanssisävelmät
muokkaavat mielikuvaa
karjalaisesta musiikista. Kar-
jalainen tunteitten kirjo kuu-
luu musiikissa – itkuvirsisistä
maanitukseen. Karjalainen
musiikkiperinne on vaikut-
tanut hyvin voimakkaasti
yleissuomalaisen kulttuurin
ja musiikin kehitykseen. Ru-
nonlaulajien Kalevala, hau-
en leukaluusta tehty 5-kieli-
nen kantele, melodiat ja
rytmit – karjalainen perin-
ne on myös osa yleissuo-
malaisesta perinnestä, muis-
tutetaan Karjalan Liitosta.

– Karjalainen ja kaleva-
lainen musiikki on kiehto-
nut suomalaisia tutkijoita ja
säveltäjiä vuosisatoja. 1800-
luvun loppupuolella alkanut
karelianistinen suuntaus
kantaa tähän päivään asti.
Säveltäjät Jean Sibeliuk-



Kaksi karjalaista runonlaulajaa. Kuva Jalmari Pusa/Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö.

sesta Pekka Jalkaseen
ovat ammentaneet inspi-
raatioita ja teemoja karja-
laisesta perinteestä.

– Myös kevyemmän
musiikin puolella nuoret tai-

tajat saavat kimmokkeita
muinaisista lähteistä.

Innosta synnyttää uutta
karjalaista musiikkia ker-
too myös Karjalaisseuro-
jen Tampereen piirin jär-

jestämä kilpailu: mukaan
tuli ??? uutta sanoitusta ja
sävellystä. Niistä on jo jul-
kaistu kaksi levyä ja seuraa-
vaksi on suunnitteilla laulu-
kirja. -MRT

23. tammikuuta 2013



Kuva kertoo

Sehän on jo kulunut sanonta, että kuva kertoo enemmän kuin tuhat sanaa. Ja nykyään vielä niin monet liikkuvat kuvat, joita kaikista tuuteista tarjotaan. Meillä karjalaisilla kuvilla saattaa olla vielä ihan erityistä merkitystä. Ihmeen paljon vanhojakin kuvia on käytettävissä kotiseudulta Karjalassa. Alkuvuosina 90-luvulla tuli Noitermaan Vanhaltamäeltä otetuksi "isän kotitalosta" enemmän kuvia kuin mitä konsanaan on olemassa nykyisestä kodista täällä. Ehkä on niin, että valokuvia otettiin evakkomatkoille mukaan ensimmäisten, tärkeimpien esineiden joukkoon. Kuvat olivat arvokkaita, ja muistikuvia haluttiin tukea, tulevaisuudesta ei tiedetty mitään. Ja koska kuvat olivat arvokkaita, niitä säilytettiin huolella. Helposti ne saatiin mukaan.

On hienoa, että säätiömme toimesta on tallennettu kuvia tosi paljon. Pienempi, uudempi Pyhäjärvi-kirja rakentuu suurelta osin kuvien varaan. Hyvä niin. Kuvia on tallennettu myös moniin muihin kirjoihin. Nyt puhuisin Noitermaan seudun historiikista, sen Vaellusvuodet -osasta, sivulla 175 olevasta kuvasta.

Äkkiä katsoen tavallinen kuva. Isoisä Pekka pyhäpussu Turun Tuomiokirkon portailla, seurassaan Mikko-serkkunsa tytär Annikki Matikainen. Siis Annikki silloin Matikainen, myöhemmin Karttunen. Tuossa he elivät samalla peltoaukiolla puolen kilometrin päässä elämänsä loppuun saakka, tämä Annikki ja Matti. Mutta kerran tämä kuva alkoi elämään minulle laajemmin.

Se oli otettu Turussa. Kuvaajasta ei ole tietoa, eikä sillä ole merkitystäkään. Ajankohta on kesällä 1943. Jatkosodan aikaa. Pekka alkoi olla viisissäkymmenissä, rintamalla ei tarvinnut olla. Mutta hetkinen. Kun Noitermaasta lähdetään Turkuun matkustamaan, matkaa on enemmän kuin viivoittimella kartalta mitaten. Varmaan mentiin junalla. Mutta silloin piti lähteä Noitermaasta Käkisalmeen päin sillä edellytyksellä, että rata oli jo kunnossa. Joka tapauksessa, piti mennä lähes Suomen poikki mutkitellen. Siinä kului varmaan koko päivä suuntaansa.

Ja Vanhallamäellä olisi varmasti ollut työtä. Joku jäi kotiin lypsämään lehmät, Helena-mummu varmaan. 16-vuotias Pentti autteli, Anna-Liisa ja Aino, kymmenen vuoden molemmin puolin, varmaan kanssa. Eikä siinä vielä läheskään kaikki. Tuskin uusi talo-kaan oli vielä aivan kunnossa päätellen siitä, ettei yläkerta ehtinyt valmiiksi ennen uutta lähtöä seuraavana kesänä.

Ei tulisi nykyaikana kysymykseen tuollainen matkailu. Ei varmaan joka talosta päästettäisi isäntää lähtemäänkään, ainakaan ilman pahaa rutinaa.

Matkan tarkoitus oli osallistua Raittiuden Ystävien vuosikokoukseen. Yhdistyksen toiminta oli käynnistetty uudelleen heti, kun takaisin oli päästy. Puheenjohtajaksi oli valittu Pekka, sihteeriksi jossakin vaiheessa Annikki. Näin historiikki kertoo. Ihailen ja kunnioitan tuollaista aatteen paloa. "Kun on vaaralle alttiina syntymämaa, kotiaskareet jäädä saa".

Miten tällainen tarina sopii pitäjälehdessä pääkirjoitukseen näin vuoden alussa?

Olen huomannut, että meille juuriamme etsiville kiinnostus on paitsi seutuun ja luontoon liittyvää, myös ja ehkä etenkin menneisiin sukupolviin, ihmisiin kohdistuvaa kiinnostusta. Pekka-papan muistan omakohtaisesti, mutta paljon laajemman kuvan olen hänestäkin saanut sovittamalla lukemattomia ihmisten kertomia luonteen palasia yhteen. Näissä etsinnöissä voi pieni kuvakin herätä elämään uudella tavalla.

Tällaisia elävien kuvien kokemuksia toivon kaikille lehden lukijoille alkavana vuonna!

Esko Pulakka
Vpl. Pyhäjärvi-säätiön
hallintoneuvoston
puheenjohtaja



Evakkoäidit saavat patsaan: tekijä ja sijoituspaikka vielä päättämättä

Monet raskaat kokemukset läpikäyneet naiset, evakkoäidit, eivät vielä ole saaneet omaa muistomerkkiä. Karjalan Liitto on käynnistänyt Evakkoäiti -muistomerkkihankkeen, johon tarvitaan kaikkien karjalaisten laajaa tukea.

Käytyjen sotien johdosta on pystytetty useita muistomerkkejä ja patsaita. Viimeisin niistä lienee Lappeenrannassa paljastettu sotaorvon patsas. Aiemmin on jo muistettu sodissamme kunnostautuneita ja kaatuneita. Jopa Suomen hevonenkin on saanut oman muistomerkkin sodissa tekemistään merkittävistä suorituksista.

Vahvojen karjalaisten naisten kunniaksi

Kaikki nämä hankkeet ovat olleet oikeita ratkaisuja ja hyvin perusteltuja. Yksi suurimmista sodan sankareista on edelleen huomioimatta. Hän on evakkoäiti.

Naisten panos käydyissä sodissa oli merkittävä, mutta silti evakkoäidit ovat jääneet erittäin vähälle huomiolle. Heidän taakkansa sodan syttyessä ja jatkuessa oli mittaamattoman suuri ja raskas. Perheiden miehet ja aikuiset pojat olivat rintamalla. Äitien tehtäväksi jäi monissa Karjalan kylissä koko evakuoinnin toteuttaminen, osaksi viranomaisen viivyttelyn johdosta ja jopa kahteen kertaan.

Perheet olivat tuohon aikaan suuria. Useissa perheissä suuren lapsijoukon lisäksi myös isovanhemmat

oli saatava turvaan sodan jaloista.

Talvisodan syttymisen aikaan vuonna 1939 oli maassamme erittäin ankara talvi. Kaikkien muiden hankaluuksien lisäksi oli vielä kestettävä talven pakkasten tuomat vaikeudet. Näistä koettelemuksista äitimme selvisivät. Kovaa tekoa olivat nämä Karjalan naiset silloin - ja ovat vieläkin.

Karjalan Liiton hallitus on päättänyt Evakkoäiti-muistomerkkin tekemisestä. Hankkeen rahoittamiseksi keräystoiminta on alkanut ja se jatkuu 31.10.2014 saakka.

Valtakunnalliseen keräykseen on syytä jokaisen karjalaisen yhteisön osallistua. Karjalaisseurat ja erilaiset yhteisöt voivat järjestää haastekilpailun siitä, kuka kerää suurimman summan muistomerkkin rahoittamiseksi.

Myös jokaisen yksittäisen karjalaisen toivotaan tukevan arvokasta asiaa. Meillä kaikilla on kokemuksia ja muistoja omien sukujemme evakkoäitien merkittävästä ja moninaisesta toiminnasta. He ovat muistomerkkin ansainneet.

Kaikkien vähintään 50 euroa lahjoittaneiden nimet julkaistaan Karjalan Liiton internetsivuilla ja Karjala-lehdessä.

Hanketta johtaa muistomerkkitoimikunta, johon kuuluvat puheenjohtajana viestintäneuvos Jaakko Paavela, Karjalan Liiton puheenjohtaja Marjo Matikainen-Kallström, pää-

toimittaja Päivi Parjanen, ministeri Matti Puhakka, varatuomari Timo Pellikka, varatuomari Risto Piepponen, kauppaneuvos Eino Tenhunen, elokuvaneuvos Lauri Törhönen, valtioneuvos Riitta Uosukainen, kirkkoneuvos Risto Voipio ja toiminnanjohtaja Satu Haltenberg.

Muistomerkki paljastetaan vuonna 2015. Sen te-

kijä ja sijoituspaikka valitaan myöhemmin.

Toivon, että jokainen osallistuu tähän äitiemme työtä kunnioittavaan hankkeeseen.

JAAKKO PAAVELA
Muistomerkki
toimikunnan
puheenjohtaja

Lähde
www.karjalanliitto.fi



Evakkoäiti-muistomerkkihankkeen tuotto käytetään lyhentämättömänä.

Keräystilin numero:

OKOYFIHH, FI84 5789 5420 0253 68.

Viite: 30009

Keräyslupa: Karjalan Liitto ry

2020/2012/3513

Keruu aika: 2.11.2012-31.10.2014

Luvan myöntäjä: Poliisihallitus 2.11.2012

Onko kuvia Luprajärvestä?

Monet lukuisat kotipitäjämme järvet ja lammet ovat tulleet lehtemme palstoilta tai kyläkirjoista vuosien mittaan selvitettyä. Netistä on viime vuosina voinut hakea myös tarkkoja karttakohtia tietokoneen ruutuun.

Järvet ja lammet ovat niitä maastokohtia, joita eivät menneet vuosikymmenet juurikaan ole muuttaneet. Satelliittikartoista voi saada vielä hämärän kuvan ko. maastokohdan nykyisestä tilanteesta.

Vpl. Pyhäjärven läntisellä rajalla on kaksi järveä, Luprajärvi ja Pitkäjärvi. Otan nyt lähempään tarkasteluun Luprajärven, joka on siitä mielenkiintoinen, että suunnilleen järven keskiosassa on pienehkö saari, jonka korkeimmalla kohdalla on kolmen pitäjän: Räisälän, Sakkolan ja Pyhäjärven rajajapyykki. Järven Pyhäjärven puoleisessa osassa oli ennen sotia kolme taloa, joita Koivusalon Tiituan-Musakanlahden koulupiirikirjan ja siinä olevan kartan

mukaan isännöivät Antti Kaasalainen, Liisa Musakka ja Heikki Karmala. Olen oheiseen karttakuvaan merkinnyt ko. talojen nimet. Onko heidän sukulaisillaan tai muilla valokuvia ko. talojen rakennuksista tai niiden vaiheista? Onko kotiseutumatkajilla valokuvia tai näkemyksiä viime vuosilta ko. Luprajärvestä?

Käsitykseni mukaan järvi sijaitsi n. 2-3 kilometrin päässä Musakanlahden koululta. Todennäköisesti Luprajärven vedet laskivat muutamaan ojaan, viimeksi nimeltään Kiiskinoja Kiimajärveen aivan sen eteläpäässä, joka osa Kiimajärvestä kuuluikin jo Sakkolan pitäjään.

Luprajärven veden korkeus meren pinnasta oli 27,2 metriä, joten kyllä laskua Kiimajärveen (vajaat 14 metriä) tuli riittävästi. On myös muita pikkulampia, joihin mielellään ottaisiin lisävalaistusta, mutta palataan niihin myöhemmin. Yhteydenotot:



REINO ÄIKIÄ
reino.aikia@gmail.com
puh. 040-769 5775

Kuvia kerätään myös netissä Evakkoajan kuvia hyvin niukasti olemassa

Noin 3000 pyhäjärveläisen tiedetään sijoittuneen evakoksi Alavudelle lähdettyään joulukuun alussa 1939 talvisotaa pakoon. Muita Alavuden lähipitäjiä, joihin pyhäjärveläisiä osoitettiin, olivat mm. Vähäkyrö ja Kuortane. Pitäjään saavuttua kyläkoulut olivat ensimmäisiä kokoontumispaikkoja.

Kaarina Piironen o.s. Pitkänen julkaisi Facebookin Pyhäjärvi Vpl. -ryhmässä kaksi mielenkiintoista ryhmäkuvaa, jotka on otettu talvisodan alta paenneiden evakkomatkalta. Pyhäjärveläisiä saapui Alavudelle Kaukolan koululle itsenäisyyspäivänä 1939. Kaarinan alavutelainen, tuolloin 19-vuotias lotissa toiminut äiti, silloiselta nimeltään Hilja Mäntylä, muistaa olleensa juuri nostamassa lippua salkoon itsenäisyyspäivän kunniaksi, kun ensimmäinen kuorma-auto ajoi pihaan. Hilja muistaa, että sisällä tulijoita odotti valmiina riisipuuro. Hän muistaa vielä useat tulijoiden nimetkin. Hän toivoo, että kun kuvat julkaistaan, löytyy lisää kuvien henkilöiden nimiä.

Kaukolan koululle itsenäisyyspäivänä saapuneet lähes 70-80 pyhäjärveläistä evakkoa ja vastaanottajat koottiin kahteen valokuvaan, jotka julkaistaan ohessa. Osa evakoista on mukana molemmissa kuvissa. Toinen kuvista on aiemmin julkaistu Kotikyläme Konnitsa 2 -kirjassa, s. 164. Kirjan kuvan lähes kaikki nimet on tunnistettu. Hilja Pitkäseltä o.s.

Mäntylä on nyt saatu tietoa muutamista, joita kirjan tekijät eivät tunnistanee.

Kiikassa asuva Pyhäjärvellä Kahvenitsassa syntynyt ja asunut Arvo Matinpöika Pärssinen, s. 1928, arveli kuviin tutustuttuaan, että niissä on pyhäjärveläisiä Alakylän, Kahvenitsan, Puikkosten ja Konnitsan kylistä. Muiden Alavudelle saapuneiden pyhäjärveläisevakkokojen ensimmäinen kokoontumispaikka oli jollain toisella koululla. Konnitsa -kirjojen teossa mukana ollut konnitsalaisntyinen Maija Luukkanen, s. 1943, oli myös mukana näitä kuvia tutkiessamme.

Toisessa kuvista mukana olevat Hilja Mäntylä, s. 1920, ja pyhäjärveläisnuorukainen Urpo Pitkänen, s. 1922, avioituivat 1943. Urpo on jo kuollut, mutta Hilja Pitkänen viettää vanhuudenpäiväänsä Lahdessa. Hän on toivonut, että vuosikymmenet hänen ja Urpon matkassa kulkeneet kuvat julkistettaisiin.

Mitä heille kuuluu nyt

Pyhäjärvelle Urpo Pitkänen eivätkä hänen vanhempansa Juho ja Elsa Pitkänen o.s. Sulander, kuten eivät myöskään Urpon sisarukset, enää palanneet. Urpo kuoli 5.7.2011. Ilmeisesti ainoa kerta, kun joku Pitkäsistä palasi kotikonnuille, oli se, kun Urpo pääsi käymään siellä vuonna 1990. Se oli ollut hänelle pitkäaikainen haave. Matkan jälkeen hän oli tyytyväinen ja totesi, että kun toive toteutui, ei enää mi-

tään muuta elämältä toivonut. Urpo haavoittui Lapissa ja häneltä jouduttiin amputoimaan toinen jalka.

Puoliso Hilja o.s. Mäntylä on nyt Lahdessa asuva 92-vuotias, pyörätuolissa liikkumisvaikeuksien vuoksi aikaansa viettävä ikäihminen. Lapset ovat äitinsä omaishoitajina ja seurana kukin vuorollaan 2-3 vuorokauden jaksoissa. Niin myös Kouvolassa asuva tytär Kaarina Piironen. Vaikka Hilja-äiti on pohjalainen, on perheessä säilynyt Urpon tuomia karjalaisia perinteitä ja Kaarina kokee itsensä vahvasti karjalaiseksi.

Urpo ja Hilja Pitkäsen tytär Kaarina kertoo pyhäjärveläissyntyisen isänsä elämäkulusta näin: Isän lähimmaisista on elossa enää sisar Terttu Snellman o.s. Pitkänen, joka asuu Pietarsaassa. Urpon Erkkiveljen vaimo Aili Pitkänen asuu Jäminkipohjassa. Tietenkin Tertun ja Erkin lapsia ja heidän lapsiaan on elossa. Meitä Urpon ja Hiljan lapsia on elossa 7. Vanhin sisareni kuoli lapsena. Isä muutti Lahteen Pännäisistä ja aloitti oman talon rakentamisen vuonna 1947. Äiti, veljeni Reino ja minä 4 kk:n ikäisenä muutimme isän luokse Lahteen ennen joulua 1947. He asuivat koko ajan samassa talossa ja Hilja-äitini asuu siellä edelleen.

Arvo Pärssisen ja Maija Luukkasen kanssa tietoja Kaukolan koululla otetuissa kuvissa olevista henkilöistä jäljittäessämme, olemme todenneet usean näistä



Tässä Alavuden Kaukolan koululle itsenäisyyspäivänä 1939 saapuneista pyhäjärveläisistä evakoista olevassa kuvassa mukana lottasuinen Hilja Mäntylä, myöhemmin Pitkänen. Hän on kuvassa toiseksi ylimmällä rivillä toinen tyttö oikealta. Urpo Pitkänen on melkein hänen takanaan, kuvan ylimmällä rivillä ensimmäinen nuorukainen oikealta, hänen kasvonsa peittyvät osittain Hilja Mäntylän oikealla puolella seisovan Esteri Riikosen taakse. Lähes täydellisiä nimiluettelointia kuvista voi kysellä tekstin kirjoittajalta.

henkilöistä siirtyneen jo tuonilmaisiin, ikuisen Karjalan kesään.

Viimeiset toistakymmentä vuotta Vilppulassa elänyt oma tätini Liisa Juhontytär Karppanen o.s. Pärssinen (1890-1971) löytyy Konnitsan kirjassakin olevasta kuvassa (kolmas rivi ja 3. vasemmalta). Hänen lapsistaan, serkuis-tani, Aarne, s. 1923, kuoli 2009 Tampereella ja jo muutamaa vuotta aiemmin kuoli Aatos, s. 1927, joka eli Lahdessa. Mutta 1922 syntynyt tytär Eila Sauso elää tietojeni mukaan Vaasassa.

Kuvat evakkoajalta talteen!

Vanhoiden Karjalan aikaisen valokuvien tunnistaminen on yksi hyvin kiinnostava toiminta, joka on itseksensä käynnistynyt Facebookin pyhäjärveläisryhmässä.

Ymmärrettävistä syistä valokuvat evakkoajalta ovat vielä harvinaisempia perhealbumien aarteita, kuin kuvat ajalta ennen sotia. Vanhoja kuviahan on runsaasti koottuna myös Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön koelmiin.

Olisi korkea aika koota myös vielä kotien kätöksissä jäljellä ovat kuvat ajalta ennen sotia, mutta sitäkin harvinaisemmat kuvat evakkoajalta talteen. Ideoita kaivataan, miten niiden keruu nähtäville saamiseksi voisi tapahtua myös Facebookin ulkopuolella.

Karjalaisia valokuvissa

Sosiaalisessa mediassa Facebookissa on viime vuonna perustettu mm. ryhmä ”Karjalaisia valokuvissa”. Sivuston ajatuksena on koota luovutetussa Karjalassa syntyneiden ja siellä eläneiden ihmisten vanhoja valokuvia katseltavaksi, ihailtavaksi, muisteltavaksi, vaihdettavaksi ja löydettäväksi. Valokuvia varten on luotu valmiit pitäjäkansiot.

Pyhäjärvi Vpl. -kansiossa on tähän mennessä jul-

kaistuna n. 80 kuvaa. Muista Suvannon seudun pitäjistä tätä huomattavasti vähemmän. Mutta Viipurista ja sen maalaiskunnasta yht. n. 270 kuvaa, Sortavalasta maalaiskuntineen lähes 250 ja Käkisalimesta maalaiskuntineen vajaa parikymmentä.

Marraskuussa perustetussa Pyhäjärvi Vpl. -keskusteluryhmän jäsenmäärä hiipoo jo 200 osallistujaa, tätä kirjoitettaessa 13.1. meitä oli jo 192. Pyhäjärveläisjuurisot käyvät ryhmässä päivittäin ehtymättömällä innolla vilkasta keskustelua ja uusia jäseniä pulpahtaa lähes päivittäin. Kerrotaan valokuvien kera elämästä ja paikoista Pyhäjärvellä. Etsitään ja tunnistetaan sukulaisia, kysellään paikoista, kylistä ja elämänmenosta entisellä Pyhäjärvellä.

Myös runsaasti vanhoja valokuvia on kertynyt ja mikäli niistä puuttuvat nimet, yhdessä on niitä olemme yrittäneet ryhmässä kohdatessamme tunnistaa.

KAARINA
PÄRSSINEN



Alavuden Kaukolan koululle itsenäisyyspäivänä 1939 saapuneita evakkoja. Kuva on julkaistu Konnitsa 2 kirjassa sivulla 164. Kirjassa oleva nimiluettelo on hiukan täydentynyt Hilja Pitkäsen ansiosta.

Valokuva Murikasta tai Mustaniemestä

Tutkija Jaana Laamanen tekee kirjaa kuuden veteraanin sotakokemuksista. Hän etsii valokuvaa Murikan (Murikon) patterista, jossa hänen silloin 16-vuotias kaukolalainen tiedonantajansa oli keväällä 1944 sotilaskoulutuksessa. Myös valokuvat naapurissa toimineesta Mustaniemen patterista kiinnostavat. Nämä kuvat ovat, ymmärrettävistä syistä, niin sanotusti kiven alla. Kyseiset patterit kuuluivat Rannikkotyöstörykmentti 3:een, ja niistä Murikka sijaitsi Käkisalmen ja Mustaniemi Vpl Pyhäjärven alueella. Tutkijan tiedossa on muutamia, lähinnä kalustokuvia tykeistä. Hän etsii kuvaa, josta niin kutsuttu suuri yleisö saisi käsityksen rannikkopatterista. Kuvassa toivoisi näkyvän kasarmia ja Laatokkaa. Onko teidän kotialbumeissanne tällaista valokuvaa?

Jaanen puhelinnumero: 040 766 36 45.

Vastaajaan voi jättää soittopyyntöä.

Kirkonsanoma

Harjoitellaan kiitollisuutta

Vuoden vaihtuminen ja uuden vuoden ensimmäinen kuukausi siirtää ajatukset jotenkin luonnostaan elämän perusasioihin. Kun vuosiluvuksi kirjoitetaan 2013, sitä ensiksi oikein hätkähtää: näinkö pitkälle on tultu jo kolmannella vuosituhanella?

Nuorempana uutta vuotta katseli uteliaana ja tuumaili sen mukanaan tuomia haasteita. Miksei näin tapahtuisi vanhempanakin, mutta ikävuosien karttuessa mukaan tulee yksi suuri kysymys: kuinkahan monta vuotta minulla on jäljellä ja millaisissa sielun ja ruumiin voimissa saan ne viettää?

Ikääntymiseen liittyvät

pahimmat uhat ovat tulevaisuuden pelko ja menneiden murehtiminen. Niitä sietää varoa myös nuoremalla iällä. Näiden uhkien edessä ei kannata antaa alistumalla kuvitelluun, että murehtivan ihmisen perusluonne on muuttumaton. Niitä vastaan voi taistella. Tämä taistelu ei saa kuitenkaan olla pelkkää torjuntaa, vaan siihen on saatava myönteinen sisältö.

Viime vuosina on paljon puhuttu ns. "positiivisesta ajattelusta" ja sen suotuisastavaikutuksesta ihmisen hyvinvoinnille. Sitä kannattaa kaikkien harjoitella maailmankatsomuksesta riippumatta. Kristillisen uskon näkökulmasta voi kysyä,

onko se riittävää vai tuoko usko siihen jotakin lisää?

Paljolti kyse on samasta asiasta. Ei kannata jäädä murehtimaan asioita, joille ei itse mahda mitään. On hyvä yrittää torjua mieltä raskauttavat pahat tunteet, kuten katkeruus ja kateus. Kristillinen usko tuo tähän kuitenkin ainutlaatuisen lisänäkökulman. Positiivinen ajattelu ei nouse vain yrityksistä pusertaa omin kyvyin itsestään myönteisiä asioita, vaan se perustuu Jumalan hyvyyteen ja rakkauteen.

Apostoli Paavali kirjoittaa kirjeessään Tiitukselle yhden kauneimmista Raamattuun sisältyvistä lauseista: "Mutta kun Jumalan,

meidän pelastajamme hyvyys ja rakkaus ihmisiä kohtaan tuli näkyviin, hän pelasti meidät, ei meidän hurskaiden tekojemme tähden, vaan pelkästä armosta." (Tiit 3:4-5). Tässä on kristillisen positiivisen ajattelun perusta.

Positiivinen ajattelu kristillisessä mielessä johtaa siihen, että Jumalan hyvyyden ja rakkauden valtaamina käännyimme kiitollisina hänen puoleensa. Aina se ei ole helppoa, mutta vaikeinkin hetkinä siitä voi tulla elämää kantava voima, myös tänä armon vuonna 2013.

JUHANI
FORSBERG

Aili Kukon muistolle



Suruviesti saapui Riihimäeltä joulun alla. Aili Kukko o.s. Kaasalainen, kummitätini, naapurimme Montruan kylältä oli päässyt jouluksi kotiin, nukkunut ikiuneen. Aili oli syntynyt 23.02.1917, helmikuussa olisi tullut jo 96 vuotta täyteen.

Viimeisiin vuosiin asti Aili oli virkeä, aina hyväntuulinen, terhakka Karjalan tyttö. Vasta viime vuosina hän muutti kerrostaloasumisen palvelutaloon. Harvoin tapasimme, mutta puhelimessa vaihdettiin kuulumisia usein. Timanttina muistoissani on yhteinen matka synnyinkyläämme, Montrualle kesäkuussa 1991.

Käytiin paikalla, jossa Aili kertoi kastetilaisuudessa pitäneensä minua sylissään aurinkoisena kevätpäivänä 1943, kotikummulamme. Pääskyselä lentelivät ja taitavas oli sinistäkin sinisempi, kertoi kummini tilaisuuden puitteista.

Ailin pojan Tarmon kanssa keskustellessani muistimme, että olin kirjoittanut Vpl. Pyhäjärvi-lehteen pienen tarinan, osin runomuodossa Ailista hänen 80-vuotispäivänään vuonna 1997. Kuin luin runoa, tuntui, että siinä oli "Ailin tarina", jota voi käyttää tässäkin yhteydessä:

Vuosi "neljäkolme" on muistoissain isän, äidin kertomana. Kellin onnenpäiviä kehossaiin suvituulen tuutimana.

Kävi isäni naapuriin kertomaan: "Meillä kummeja tarvittaisiin!" Montrualla kas' totuttu luottamaan oli naapurin miehiin ja naisiin.

Niin Aili ja Tauno Kaasalaisen, sisarukset, kummeiksi sain. Olevan matkan varrella, tunsin sen, Teidän "haltijakummeinain".

Aili, vuosien varrella seurasi miten taimeni kasvaa ja varttuu. Hyvään ohjeita annoit ja hymyilät, toivoit, tytölle taitoja karttuu.

Oman perheesi hoidit ja ahkeroit tehden pitkää päivätyötä. Lähimmillesi elämän ohjeen loit: Hyvin tee työ, on siunaus myötä.

Jos kellä, niin Aili Sinulla moneen työhön on riittänyt taito. Tätä selvemmin saata en sanoa: Olet kummini, helmi aito!

Oli iloni suuri kun yhteisen matkan synnyinkyläämme teimme. Siltä matkalta varrelle vuosien muistot sopukkaan sydämen veimme.

Siellä kävimme hiljalleen muistojen tiet, tänne vuosikymmenten ajan oli kaivattu, mietitty vieläkö liit synnyinkotimme, takana rajan.

Tuulenväre sai tuomista pihamaan silloin leijumaan kukkien lunta. Hyvästeltiin "kotimme" nukkumaan meidän muistoissa "ruususen unta".

Kaksi säettä tahtoisin lisätä: Tuli elämän helminauhaan viidentoista vuoden lisä. Talventuulista joulun rauhaan Sinut kutsui taivaan isä. Esimerkin niin hyvän Sinulta sain, neuvoit: "Parhaasi mukaan työ tee, silloin elämä kannattelee".

Kiitos Aili, kummi, hyvistä neuvoista ja ohjeista matkalleni. Kiitos, että juuri Sinä kannattelit minua silloin keväällä 1943, elämäni aamussa.

Kummityttösi
HELY HARPALA o.s. Pärssinen

Muistoissamme sisaremmme Irma

Irma Karilainen syntyi Käkisalmen kaupungissa syyskuun alussa vuonna 1927 vanhempiensa, VPL Pyhäjärven Alakylässä asuvien Daisy ja Ville Karilaisen vanhimpana lapsena. Helsinkiläinen Daisy oli tullut Alakylän kansakoulun opettajaksi pian valmistumisensa jälkeen ja avioitunut maanviljelyskoulun käyneen Villen kanssa. Villekin kävi avioliiton alkuaikoina Kajaanissa opettajaseminaarin ja toimi opettajana useita vuosia Suomen Nuorisio-Opistossa Mikkelissä.

Perheen elämä oli työntäyteistä. Lapsia syntyi nopeassa tahdissa lisää, ja vanhimmat lapset saivat keinutella kehtoa, vahtia nuorempia sekä osallistua arjen ylläpitoon pienestä pitäen. Kaikki me sisarukset elimme voimakkaasti elämäämme koulun kautta. Suuren osan lapsuudestamme olemme asuneetkin kouluilla. Evakkoon perhe lähti Karjalasta kaksi kertaa, joten näitä elämämme kouluja kertyi kunkin osalle useita. Isämme kuoli sotajan ja evakkomatkojen rasituksiin syksyllä 1944, jolloin Irma oli seitsemäntoistavuotias.

Evakkotie päättyi Tammen kirkonkylän koululle Lounais-Hämeeseen. Tähän aikaan oli Irma jo käsityöseminaarissa Helsingissä, jossa asuttiin äärettömän ahtaasti mummin pikkuisessa yksiosassa parin muun opiskelijan kanssa. Olin kuuden vuoden vanha, kun Irma valmistui käsityö-opettajaksi. Kävimme äidin kanssa valmistujaisnäytelyssä. Äiti oli ylpeä tyttärestään. Itse katselin ihmeissäni hienoja käsitöitä, erityisesti kahvipannunmyssy oli upea. Siinä oli kirjottuna Elämän puu. Tiesin jo silloin, että omista käsisteni ei koskaan lähtisi niin hienoa työtä. Tämä taidonnäyte on päätynyt käsityöseminaarin kokoelmiin.

Uransa alkuvuosina Irma



toimi käsityöopettajana Kemissä ja Lauritsalassa, mutta pääsi sitten virkaan Hyvinkäälle, jossa toimi eläkeikänsä saakka.

Monista sairauksista kärsinyt leskiäitimme kuoli 5.1.1954 Hyvinkäällä. Irma tuli oppikoulua käyvien kolmen nuorimman sisaren holhooja. Irma oli ahkera ja tunnollinen ja yritti aina parhaansa. Vastuu nuoremista sisaruksista ja heikkojen silmien aiheuttama trauma hankaloittivat kuitenkin hänen elämänsä paljon. Irmalla oli pienestä lähtien ollut silmävika, joka leikkauksilla ja lasilla saatiin kyllä myöhemmin melko hyvin hoidetuksi.

Irman suuri lahja oli helppo kielten oppiminen. Englantia ei Irman koulu-aikana paljoa opetettu, saksankieli oli sen sijaan tärkeällä sijalla. Opittuaan kansalaisopiston kursseilla riittävät pohjatiedot englanninkielestä Irma hankkiutui

kesälomien aikana paikkoihin, joissa voisi oppia lisää. Jostain tuli tieto International Work Camp -leireistä, joissa eri maista tulevat henkilöt saattoivat työtä tekeväällä valituissa kohteissa tutustua toisiinsa. Irman ensimmäinen leirikokemus oli Itävallassa ja sen jälkeen seurasi monia muita. Kielitaito karttui joka vuosi ja suoritettuaan lukuisia tutkintoja hänelle myönnettiin Asla-stipendi, jonka avulla hän pääsi Yhdysvaltoihin puoleksi vuodeksi opiskelemaan lisää.

Kielitaito, monikansallinen ystäväpiiri ja laajat ulkomaanmatkat avasivat Irmalle kokonaan uuden maailman. Kun peruskoulu tuli Suomeen, pääsi Irma käsityön lisäksi opettamaan englantia ala-asteella, hankittuaan ensin asianmukaisen lisäkoulutuksen. Irma opetti englantia myös kansalaisopistossa.

Hänen innostuksensa oli suuri ja tarttuva. Uskon monen pienen koululaisen innostuneen kielioopinnoista hänen ansiostaan. Myöhemmällä iällä Irma opiskeli vielä espanjan- ja ranskan-kieliä ja pääsi niissäkin hyvään taitotasoon. Vapaa-aikanaan Irma harrasti kävelyä, hiihtoa ja uintia. Elämänsä loppuvuodet Irma vietti Hyvinkäällä Sahanmäen palvelukeskuksessa, jonka henkilökunnalle lausumme parhaat kiitoksemme hyvästä hoidosta.

AUNE KARI



Irma Karilaisen siunaustilaisuudesta 5.1.2013.



Pyhäjärvi-lehti julkaisee joka numerossa tietoja perhejuhlista, kuten merkkipäivistä, poisnukkuneista ja valmistuneista. Muistathan kysyä asianosaisilta luvan tietojen julkaisuun.



Konevitsa keskiössä kynttelinpäivänä Karjalatalolla

Entisen Vpl. Pyhjärven pitäjän alueen tunnetuin kohde Karjalan matkaajille on eittämättä Konevitsa.

Saarelle jo v. 1393 perustetun Konevitsan luostarin jälleenrakentaminen pääsi alkuun, kun se oli helmikuussa 1991 palautettu Venäjän Ortodoksiselle Kirkolle ja kun ensimmäiset munkit saapuivat saarelle 28.5.1991. Vuonna 1993 vietettiin luostarin 600-vuotisjuhlaa.

Varsin monet kotiseutumatkaajat ovat nyt jo runsaana 20 vuotena sisällyttäneet matkaohjelmaansa Konevitsan luostariin ja saaren ainutlaatuihin luontoon tutustumisen.

Kertakäynnillä tai vaikka useampaankin kertaan Konevitsassa vieraillessa saa kokeakseen vain pienen osan kaikesta siitä, mitä Konevitsa on. Siksi lienee hyvin ymmärrettävää, että

Konevitsa-aihe nousi kärkisijoille kysyttäessä Vpl. Pyhjärvi-seuran jäseniltä, mitä aiheita he haluavat käsiteltäviksi seuran tilaisuuksiin.

Nyt Konevitsa-tietämystään ja runsaan kuvamateriaalin kautta välitettävissä olevia elämyksiä voi täydentää seuran tämän vuoden ensimmäisessä teemakokouksessa kynttelinpäivänä 3.2. klo 13.00 Karjalatalon Laatokka-salissa.

Asiantuntijaksi olemme saaneet Konevitsan jälleenrakentamisessa mukana olleiden suomalaisten aktiivien karkinimen, restauroija Andreas Heikki Hännisen, joka on näinä vuosikymmeninä paneutunut syvästi luostarin ja saaren kunnostamiseen.

Seuran emäntien valmistamat päiväkahvit omakustannushintaan nautitaan tilaisuuden alussa.



Andreas Heikki Hänninen Genesaretin järven rannalla paikalla, missä Jeesuksen kerrotaan kohdanneen Maria Magdaleenan.

Tilaisuudessa on esillä myös kokoelma Konevitsa-kirjallisuutta ym. materiaalia. Lämpimästi tervetuloa kaikki Konevitsasta kiinnostuneet!

KAARINA
PÄRSSINEN



Konevitsan luostarin aluetta.

Väitöksiä

Timo Leivo, s. 1978, on väitellyt kauppatieteiden tohtoriksi Lappeenrannan Teknisessä Yliopistossa.

Kauppatieteiden maisteri Timo Leivon rahoituksen alaan kuuluva väitöskirja Pricing anomalies in the Finnish stock market (Hinnitteluvirheet Suomalaisilla osakemarkkinoilla) tarkastettiin 17.12.2012 Lappeenrannan teknillisessä yliopistossa. Vastaväittäjänä toimi professori Timo Rothovius Vaasan yliopistosta. Kustoksena toimi professori Eero Pätäri Lappeenrannan teknillisestä yliopistosta.



Timon äidin äiti on aktiivikarjalainen Kirsti Jääskeläinen o.s. Huppunen, syntynään VPL Pyhjärveltä. Kirstin vanhemmat ovat Sanni o.s. Jehkinen (1917-2003) ja Matti Huppunen (1912-1993). Matti oli myös pyhäjärveläisiä ja Sanni Suojärveltä.

Valmistuneita

Anna-Maija Packalén on valmistunut kasvatustieteiden maisteriksi Oulun yliopistosta 14.12.2012.

Hänen vanhempansa ovat Matti ja Marketta Packalén o.s. Kosonen.

Isän vanhemmat ovat Aini Kyllikki Packalén o.s. Lappalainen ja Pertti Packalén.

Isän isovanhemmat ovat Maria ja Aapro Lappalainen Vernitsan kylästä.

Äidin vanhemmat ovat Irja Kosonen o.s. Koppa-

nen ja Keijo Kosonen. Äidin isovanhemmat Anna ja Aleksanteri Koppanen Enkkuan kylästä.

Merkkipäiviä



Kaarina Uusihakala o.s. Kukko täyttää 90 vuotta 9.2.2013 Karijoella. Syntysin Kaarina on Suur-Tammalasta Tiitulalta.

Nuijan varresta

Uuden vuoden tapahtumia ja haasteita



Vuoden vaihtuminen ja tammikuun alku ovat merkittäviä asioita meille jokaiselle, niin yksilön kuin yhteisönkin näkökulmasta katsottuna. Jotakin peruuttamatonta on takana, mutta toisaalta edessä on tiedossa uutta ja mielenkiintoista.

Säätiömme on aloittanut toimintansa vuonna 1948, joten se on toiminut pyhäjärveläisyyden hyväksi jo 65 vuotta. Juhlavuotta vietämme työn merkeissä toimimalla hallintoneuvostomme vahvistaman toimintasuunnitelman ja budjetin mukaisesti.

Säätiömme toimii monella tavalla tulevan vuoden aikana. Vpl. Pyhjärvi-lehti on edelleen tärkeä tilaajilleen ja lukijoilleen. Sen sivuilta löytyvät avustajien kirjoitukset ja uutiset sekä ajankohtaiset ilmoitukset.

Tammikuun numerossa on tietoja säätiön rahastojen apurahoista ja ohjeet miten niitä haetaan. Jakamalla rahastoistaan apurahoja opiskelijoille säätiö toteuttaa näin tarkoitustaan. Toivottavasti apurahojen saajat kertovat itsestään ja menestymisestään elämässä myöhemmin oman lehtemme palstoilla.

Vpl. Pyhjärvi juhlat järjestetään tänä vuonna Hämeenkyrössä. Risto Toiviaisen johtama juhlatoimikunta on ahkeroinut jo pitkään juhla järjestelyissä.

Lehemme palvelee lukijoita kirjoituksin ja kuvin ennen juhlaa ja juhlien jälkeen, kuten aikaisempina vuosina.

Paras kiitos juhlien järjestäjille lienee se kun menemme sankoin joukoin

Hämeenkyröön 20.21.7.2013 viettämään kestävästi viikonloppua, tapamaan tuttuja ja saamaan tapahtumasta hengen ravintoa.

Karjalan Liiton kesäjuhlat järjestetään tänä vuonna Porissa 14-16.6.2013. Tähän vuosittaiseen suurtaapahtumaan odotetaan yli 15000 henkilöä ja tapahtuman valmistelut on aloitettu noin kaksi vuotta sitten. Karjalaisten kesäjuhlien tunnuksena on "Sie, mie, myö yhes". Ohjelmassa on tarjontaa moneen makuun; iloista karjalaista pilkettä silmäkulmassa, nuorekasta kepeyttä ja lasten riemua, korkeatasoista tiedettä, taidetta ja käden taitoa sekä hiljentymisen hetkiä. Panostamme lapsiin ja nuoriin, koska heissä on karjalaisuuden tulevaisuus. Järjestelyissä on mukana Karjalan Liiton lisäksi mm. Porin kaupunki ja seurakunnat sekä Karjalaseurojen Satakunnan piiri, johon kuuluu tällä hetkellä 25 jäsen-seuraa, joissa on yli 2200 jäsentä. Juhla järjestelyihin tarvitaan suuri joukko toimeliasta talkooväkeä. Tervetuloa siis Poriin "viikkoa ennen juhannusta", jossa kohtaavat kaiken ikäiset ihmiset, karjalaiset ja karjalaisten ystävät.

Hyvät lehemme lukijat! Säätiömme ja omasta puolestani haluan toivottaa teille kaikille hyvää alkanutta vuotta sekä menestystä työssänne ja toimissänne.

YRJÖ S.
KAASALAINEN
Vpl. Pyhjärvi-Säätiön hallituksen puheenjohtaja



Porissa sankaripatsaan äärellä Pyhäkylän marttoja, puhumassa Hanna Pusa. Vuosiluvusta ei ole tarkkaa tietoa. Kuva Jalmari Pusa/Vpl. Pyhjärvi-Säätiön arkisto.

Rotjanlahden kylä ja meidän kujaset

Rotjanlahden kylä oli yksi Salitsanrannan koulupiiriin kuuluneesta kuudesta kylästä. Kylän rajat muodostuivat Jäppisen ojan ja Pienojan välisestä alueesta ja kylä oli yksi niistä harvinaisista kylästä, ettei se miltei osin rajoittunut minkään järven rantaan. Se ei paljo haitannut kuitenkaan kyläläisten touhuja, sillä Keljanlahden rantaan ei ollut pitkä matka.

Salitsanranta lukeutuu niihin koulupiirihin, joista on tehty v. 2003 oma koulupiirikirja. Jo tätä ennen v. 1992 on Aimo Kalenius laatinut koulupiiriläisten työryhmän avulla varsin onnistuneen värikartan, josta jokainen koulupiirin talo löytyy.

Ennen talvisotaa Salitsanrannan koulupiiriin kuului 150 taloa ja näistä 28 taloa oli Rotjanlahdessa. Kylän taloja oli lisäksi Laatokan rannassa Lohijoen kylän naapurustossa, ja se selittääkin Pyhäjärven historiassa ilmenevän suuremman talojen lukumäärän. Nämä talot kävivät kouluansa Lohijoen koulussa eikä näitä ole käsitelty koulupiirikirjassa.

Vaikka Rotjanlahden kylästä ei löytynyt yhtään järveä, oli siellä jotain sellaista, mikä monesta muusta kylästä puuttui. Siellä oli nimittäin Ville Ijäksen talossa Salitsanrannan puhelinkeskus ja Äikiän talossa Rotjanlahden Osuuskassa, joka sittemmin 1949 sulautui Huittisten Osuuskasaan, joka sekä on tällä hetkellä Satakunnan Osuuspankki.

Kuten aikaisemmissa lehdissä olemme Esko Simosen kertomuksista todenneet, kylässä on ollut asutusta jo varhaisessa vaiheessa. Varsin merkittävää on ollut myöhemmin se seikka, että juuri Rotjanlahden kylään on tapahtunut muualta Suomesta varsin voimallista muuttoliikettä.

Niinpä litistä on muuttaneet aikoinaan mm. Mäet, Sakselin, Linqvistit, Oreniukset, Lahtiset, Pekkolat, Tyrylät ja Nasistolasta muuttaneet Hartikat ja Toivoset. Useimmat perheet olivat sukua keskenään. Vuosien saatossa sopeutuminen alkuperäisväestöön oli tapahtunut hyvin, ja ainoastaan muutamia puheisiin juurtuneet murre sanat paljastivat oudommalle kuulijalle keskustelijan olleen kotoisin muualta Suomea.

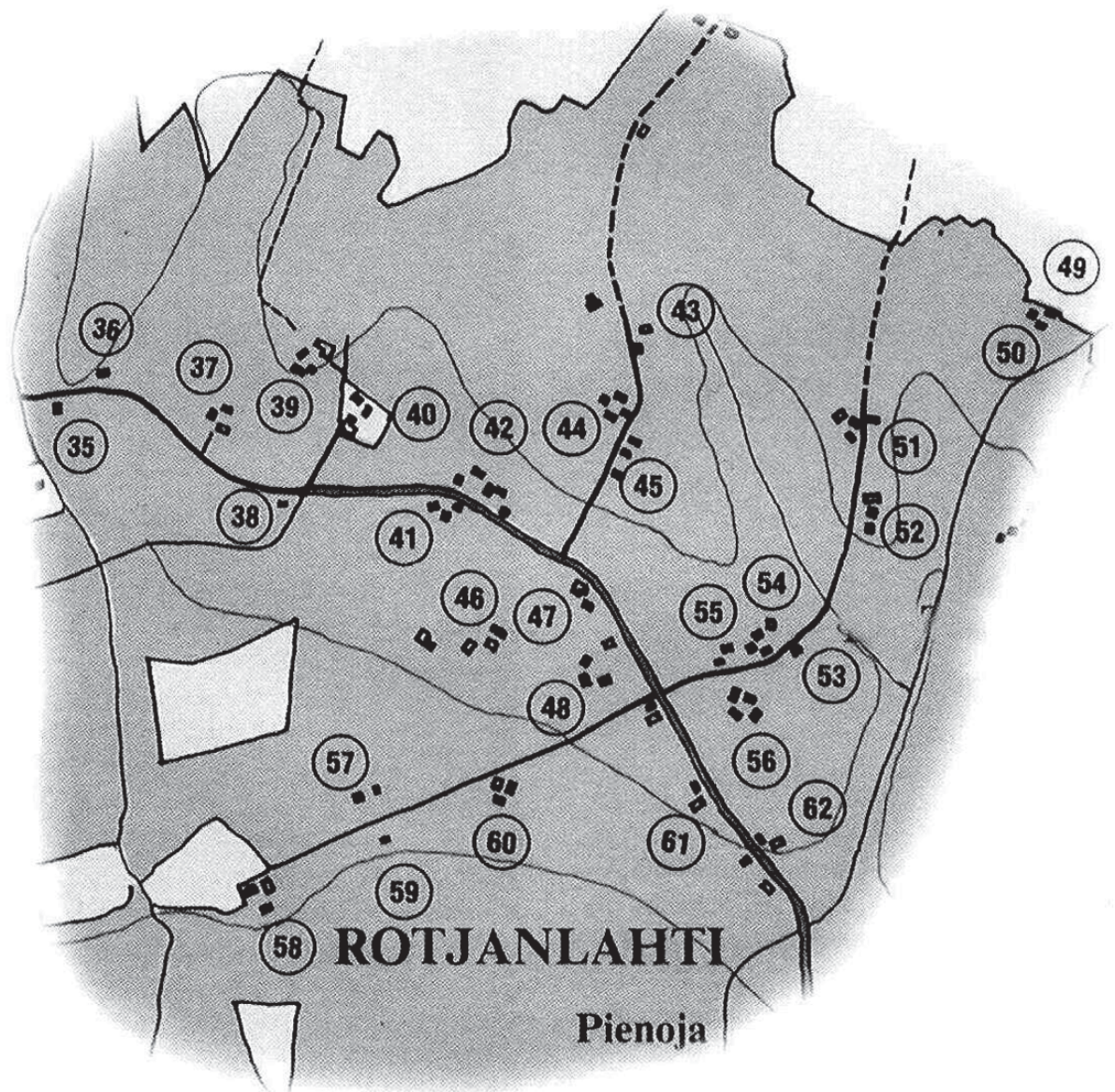
Moni kotiseutumatkailija on kulkenut ainakin läheltä Rotjanlahden kylää, sillä Lahnavalkaman mäeltä laskeutuva tie tekee Keljanlahdella jyrkän mutkan oikealle koulun suuntaan, mutta vasen tiehaara johtaa Keljan kylän ohi Rotjanlahteen.

Ensimmäinen kylän taloista oli tien oikealla puolella oleva Ijäksen talo ja siitä vähän matkaa sijaitsee vasemmalla puolella päreillä vuorattu Eemil Lahtisen talo.

Esittelemättä tässä vaiheessa muita kylän taloja käännymme oikealle johtaville kujasille. Tämän kuvaylän ensimmäinen talo tien oikealla puolella oli Tuomas Luukkasen talo ja vasemmalla puolella Mäen sisarusten talo ja samalla puolen tietä oli veljekset Pekkolan talo. Eteenpäin kuljettaessa tuli oikealla puolen vastaan Antti Pakarisen talo. Siitten laskeuduttiin mäkeä alas ja oikealla puolen tietä sijaitsevan oman kotini lähinääpuri Martti Eevan talo ja sitten oltiinkin jo meillä Äikiän omistamalla Mikolan tilalla, jota ennen soitia hallitsi kolme veljestä: Armas, Juho ja Viljo sekä tietysti vanhuksia Helena ja Aapro Äikiä, joka viimeksiäin kuoli ensimmäisen evakkovaiheen aikana Alavudelle. Aivan metsän laidassa olivat vielä

35. Mikko Ukkonen
36. Vappu Vuohelainen
37. Heikki Pakarinen
38. Mikko Toropainen
39. Veljekset Tuohiluoma
40. Arvi Kuisma
41. Jussi Nolo
42. Antti Savolainen
43. Vappu Luukkanen
44. Aaro Lindqvist (Sakselin/Äikiä)
45. Jussi Pusa
46. Juho Hupponen
47. Toivo Orenius
48. Roope Orenius

49. Adam Hämäläinen
50. Suutari Halonen
51. Veljekset Äikiä (Osuuskassa)
52. Martti Eeva
53. Antti Pakarinen
54. Veljekset Pekkola
55. Mäen sisarukset
56. Tuomas Luukkanen
57. Kalle Boman
58. Toivo Nolo
59. Aatami Nolo
60. Mauno Nolo
61. Eemil Lahtinen
62. Ville Ijäs



Adam Hämäläisen ja suutari Halosen asumukset.

Koko kujasten matkalla kauempana oikealla näkyi runsaasti taloja, mutta ne kuuluivat Keljan kylään, tosin samaan koulupiiriin. Ku-

jasten vasemmalla puolella näkyi puolestaan muita Rotjanlahteen kuuluvia taloja.

Äikiän suku on milloin pienemmällä, milloin suuremmalla joukolla vierail-

lut entisen talon pihapiirissä. Tilan asuinrakennus tuhoutui jo 2002 tulipalossa, mutta nuorisoa myöden ehdittiin vierailuita tehdä ja tarkkoja valokuvia ottaa.

Äikiän suvusta kertova 250-sivuinen sukukirja on parhaillaan kirjapainossa ja tulevan teoksen avulla on tarkoitus kertoa ja säilyttää suvun vaiheet jälkipolvillekin.

REINO ÄIKIÄ

Karjalaispojan silmät avautuivat Nilsin museossa

Nilsin museo Simolantiella kutsui avointen ovien päivänä käymään. Noudatin kutsua, varsinkin kun paikalla oli tuttu esittelijä ja toiminnan sielu Matti Töyräs. Matkaani tutustumiskäynnille lähti myös Juhan Karjalaisyhdistyksen puheenjohtaja Aune Markkinen. Museon vieressä myös kesäteatteri.

Vapaaehtoisvoimin ylläpidettävä museo erinomaisine oppaineen kiinnosti kovasti. Nilsin oli sotien jälkeen mm. salmilaisten siirtokunta, tietojen mukaan n. 1300 sai sieltä uuden asuinpaikan. Samoin ortodoksisuus siirtyi tulojoiden matkassa.

Avoimien ovien päivänä paikalle oli ensimmäisenä tullut venäläisiä Tahkolia. Kovin olivat olleet kiinnostuneita mm. sota-ajan historiasta, se kun kosketi heidänkin vanhempiaan tavalla ja toisella.

Päättyäin kovin vaatimattoman oloinen, keltaiseksi maalattu vanha asuinrakennus ei sinällään muistuttanut museota. Pihapiirissä olivat vanhat aitat sen sijaan antoivat ymmärtää, että tarina jatkuu kuitenkin sisällä. Ulla Kakkinen, yksi nilsiläisistä perinteen keraajista ja vaalijoista, oli koonnut laajan kahvikupinäyttelyn. Monessa tilassa olleet esineet olivat näyt-

tävästi esillä vitriineissä.

Huoneita oli vaikka kuinka paljon. Ensimmäiseen huoneeseen mennessäni ulkopuolinen maailma hävisi kokonaan mielestä. Historia vei mennessään. Valtava hammutinhammas Tahkolia, arvioitu ikä 22 400 vuotta, sai ajatukset aivan sekaisin. Jos olin joskus ehkä kokenut itseni vanhaksi, niin viimeistään tuossa vaiheessa se menetti merkityksensä.

Salmilaisten mukana tulut ortodoksisuus on hyvin esillä. Pienenä detaljina voin mainita, että museossa olevat vitriinit ovat Kuopion ortodoksisesta museosta lahjoituksena saatuja.

Kaikki muukin museon esineistö oli koottu erinomaisella tavalla ja taustalta kuuluneet Toivo Kärjen ikivihreät loivat oman, pehmeän tunnelmansa. Tällä musiikin mestarilla on oma huoneensa, eikä vastaavaa löydy muualta Suomesta.

Muitakin merkittäviä esineitä oli. Edelleenkin selvittämättömänä työkaluna, "ikiliikkujaksi" nimetty, oli saanut monenlaisia merkityksiä. Varsinaista nimeä ei välillä vielä ollut. Sotajasta kertovassa tilassa Laatokan Petäjäsaaresta tuodut kiväärin hylsyt kertoivat karua kieltään siihen saareen menehtyneistä maamme puolustajista.

Kukaan saareissa olleista ei ollut selvinnyt hengissä.

Jorma Myöhäsen ainutlaatuinen kivikokoelma hakee vertaistaan mistä päin maailmaa tahansa. Tämä yhdenmiehen savotta sisältää yli 170 eri kivilajia, joukossa valtaosa omia löydöksiä, muutama vaihdokki Kiirunasta, Pohjois-Ruotsista, mm. meteoriitin osa. Pelkkä nimitys kivistä kaikkien kohdalla tuntuu hyvin halpa-arvoiselta.

Hännänhuippuna, muttei merkityksettömänä, on mielenkiintoinen Pohjois-Savon Liikunta ry:n Nilsin siirtäjä urheilumuseo-osasto. Tuttuja ja monelle, myös itselleni, tuntematto-

miksi jääneitten urheilijasuuruuksien näköisnuket saavutuksineen ja välineineen, ovat enemmän kuin piste iin päälle.

Nilsin perinne- ja kulttuuriyhdistys on tällä museollaan tehnyt merkittävän kulttuuriteon, josta on syytä olla ylpeä. Sen vuoksi nostan hattua korkealle ja kaksin käsin. Kolmetuntinen vierähti liian nopeasti. Nyt kun tiedän, on syytä varata aikaa ja evästä seuraavilla kerroilla. Suositteleen käyntiä kaikille!

HANNU MUSAKKA
Nuortunut eläkeläinen
Kaavi

Karjalaispataljoonan torjuntavoitto oli tärkeä

Erillinen Pataljoona 6:n perinneyhdistys järjesti kolmen vuoden tauon jälkeen asevelijuhlan 27.12.2012; päivä on Keljan taistelujen muistopäivä, joilla oli ratkaiseva merkitys koko talvisodan kulkuun Karjalan kannaksella.

Karjalaiseksi pataljoonaksi kutsuttu ErP6 muodostui Kaukolan, Käkisalmen, Räisälän ja Sakkolan miehistä – pyhäjärveläiset olivat pääsääntöisesti rannikkosotilaskoulutuksensa mukaisissa tehtävissä.



Juhapuhula, eversti Antero Pärssinen.

Poikkeuksiakin oli; juhlaan ensimmäistä kertaa osallistunut Markku Jousranta Tampereelta totesi, että hänen äijänsä Manu Jousranta (ent. Kukko) Pyhäjärveltä oli mukana ErP6:n riveissä – hän kun oli ennen sotia mennyt naimisiin ja kotivävyksi Sakkolaan.

Juhlapuhujaksi kutsuttu eversti evp. Antero Pärssinen valotti pataljoonan taistelusta mm. sotapäiväkirjojen kertomana. Niistä löytyy mm. hyvin tarkka kuvaus taisteluhaudan vyörytyksestä, josta kertoo taistelussa haavoittunut kersantti Raikas Marila Räisälästä.

– Hän oli monivuotinen Viipurin suojeluskuntapiirin sotilasotlummestari, erittäin hyvä hiihtäjä ja ampuja sekä lupaava kevyemmän raskaansarjan painijan alku. Teksti on Urho Kähösen teoksesta Voittamattomat pataljoonat.

”Olin ensimmäisten joukossa syösyessämme peltoaukean yli kohti venäläisten valtaamia JR 29:n entisiä ampumahautoja. Vihollisen kk-tuli oli kiivasta, ja sen tykistö keskitti Suvannon takaa. Kymmenet vihollishävittäjät parveilivat kirkkaassa ilmassa yläpuo-

lellamme. Hyvässä kunnossa kun olin, minulla oli ilo ja kunnia ehtiä ensimmäisenä syösyymään ryssiä täynnä olevaan taisteluhautaan, sen toiseen päähän. Laskin siitä suoraan riviin ja näin viiden vanjan kaatuvan. Kun olin näin päässyt hyvään alkuun ja ampunut makasiinin tyhjäksi, ei ollut enää aikaa ladata, vaan sain tilaisuuden käyttää Sk-ajalla oppimaani ja kilpailussa harjaantunutta pistintaistelutaitoa. Sain hakata sekä kiväärin perällä että pistimellä päästäkseni eteenpäin haudassa. Tärkeintä oli pysytellä kiinni vastustajas- sa, jotteivat he olisi päässeet ampumaan. Tiesin olevani tällaisessa käsikämmä- kamppailussa naapureita taitavampi. Tilanne alkoi helpottua, kun takaani alik. Jalmari Torikka tuikkasi käteeni konepistoolin. Kun sillä pääsin surauttelemaan pitkin hautaa, alkoi tie aueta. Perässäni tulijat viimeisteli- vät työn. Kun ampumahaudat oli tähän tyyliin muuallakin vyörytetty ja vihollinen alkoi vetäytyä jälle, sain jostakin venäläisen reikätähtäin kiväärin. Se oli tarkka ase ja jälkeä jäällä

rupesi näkymään. Torikka todisti vierelläni ammuntaani seuratessaan: ’laaki ja vainaa’. Olin sillä ehtinyt ampua n. 70 laukausta, kun jostain sivulta yksinäisestä vihollispesäkkeestä sain luodin selkääni, lapaluun alta sisään. Siihen päättyi sillä kertaa minun metsästysreisuni. Olin saanut siinä käyttä- ää loppuun kaikki rauhan- ajan kouluissa hankkimani taistelutaidot.”

Raikas Marilan kaksois- veli Reino Marila kaatui samassa vastaiskussa van- kien ottotilanteessa ja ker- toja itse Kiteellä jatkosodan alussa 1941.

Taistelussa oli mukana kk-miehenä myös Viljam Pylkäs alias Antti Rokka, Tuntemattoman sotilaan kuuluisa hahmo. Erp 6:n miehiä kaatui kaikkiaan 52 ja haavoittui 100.

Muutosten aika
Juhlapuhuja Pärssinen kä- sitteli puheessaan myös puolustusvoimiemme ny- kytilaa ja edessä olevia muutoksia.

– Taistelujoukkojen ke- hityksessä on 70 vuodessa tapahtunut todella paljon. Aseistus on parantunut ja

kehittynyt yhä teknisem- pään suuntaan. Kun meillä nyt ollaan tekemässä uu- delleenjärjestelyä Puolustus- voimissamme, eivät uudis- tukset rajoitu pelkästään paljon julkisuudessa ollei- siin varuskuntien lakkautta- misiin. Ne koskevat tosin kipeästi niitä seutukuntia, joiden kohdalle lakkautta- miset tulevat.

– Näissä supistuksissa Puolustusvoimat on kui- tenkin pakkotilanteessa. Päätehtävä, koko Suomen puolustaminen, vaatii huo- lehtimaan sodanajan jouk- kojentaistelukyvyyn säilyttä- misestä uskottavalla tasol- la. Määrärahamme ovat olleet vuosikymmenet sel- laisella tasolla, että koko ajan on jouduttu supista- maan perustettavia jouk- koja. Meidän puolustus- budjettimme taso, alle 1,5 prosenttia bruttokansan- tuotteesta, ei tule jatkossa riittämään nyt supistetta- vienkaan joukkojen varus- tamiseen ja ylläpitoon.

– Joulun alla julkistettu puolustusselonteko ei tuo- nut minkäänlaista ratkaisua vuoden 2015 jälkeiseen määrärahatasoon. Jos mer- kittävää korjausta tähän ri- sumissuuntaukseen halu- taan, on uskallettava tehdä päätöksiä myös pitemmäl- lä ajalla. Puolustusmateri- aalia kun ei ole saatavissa markettien hyllystä. Asejär- jestelmien kehittäminen ja käyttöönotto on vuosia, usein vuosikymmenen kes- tävää toimintaa. Pohjois- maisen yhteistyön tiivistä- minen vie oikeaan suun- taan. On muistettava, että uusien taisteluvälineiden ja muun sotamateriaalin ke- hittäminen on niin paljon varoja ja aivokapasiteettia vaativaa työtä, etteivät siinä pienen maan resurssit riitä alkuunkaan, Pärssinen pai- notti.

– Meillä Suomessa on ollut tapana tehdä erilaisia puolustusta koskevia mie- tintöjä mm. parlamentaari- set puolustuskomiteat ja nyttemmin nämä selonte- ot, joista mitään ei ole kui- tenkaan suunnitelmien mu- kaisina toteutettu. Tässä suhteessa olen pessimisti ja näillä näkymillä on tämän vuosikymmenen loppu- puolella edessä seuraava su- pistusvaihe.

Nyt tehtävä puolustus- voimauudistus pitää tuki sisällään paljon muutakin kuin muutaman varuskun- nan lakkauttamisen.

– Muutamia vuosia sit- ten Mikkeliin perustetun Maavoimaesikunnan vaiku- tukset tulevat vasta tässä uudistuksessa esiin täysimä- räisinä. Maavoimien toi- minta kiinteytyy ja saa osin uusia ulottuvuuksia. Ollaan kehittämässä uutta taistelu- tapaa ja Maavoimien kou- lutus- ja tutkimustoimin- not järjestellään uudestaan. Maasotakoulu Lappeen- rannassa saa tehtäväkseen johtaa koko maavoimien koulutustoimintaa osittain yhdessä Maanpuolustus- korkeakouluun kuuluvan Kadettikoulun kanssa. Ma- voimien toiminnallinen, taistelutekninen ja taktinen koulutus tulevat, aselajitoi- minnot mukaan lukien, sel- keästi Maasotakoulun joh- toon.

– Uusi taistelutapa, jota on kehitetty jo jonkin ai- kaa, merkitsee paitsi uudis- tuvan taistelumateriaalin te- hokkaan käytön opettelua myös muutoksia taistelu- taktiseen toimintaan. Tais- telijan varustus uusiutuu kä- sittääkseni siihen suuntaan kuin kansainvälisissä rau- hanturvatehtävissä on hy- väksi koettu. Siis mm. luo- pienen maan resurssit riitä alkuunkaan, Pärssinen pai- rustukseen.

– Kun selkeitä rintama- linjoja ei enää kuvitella muodostuvan, ovat yksi- tyisen sotilaan ja pienim- män yksikön, kolmimiehi- sen partion, itsenäisen toi- minnan vaatimukset koros- tumassa. Samalla voidaan joutua toimimaan laajoilla alueilla, jossa tilanteen ta- salla pysyminen edellyttää tietoteknisesti tuotetun ti- lannekuvan ulottamista jopa ryhmätasolle. Tekni- set ratkaisut ovat olemassa. Ongelman tuottaa kuiten- kin niiden toimivuuden var- mistaminen taistelukentän olosuhteissa.

Ei kuitenkaan pidä luul- la, että tekniikka ratkaisee kaiken.

– Ensiksikin yhä pidem- mälle menevä teknistymi- nen vaatii lisää rahaa. Toi- seksi tekniikallekin pitää olla osaavia, hyväkuntoisia ja mahdollista vastustajaa pa- rempia käyttäjiä.

– Puolustusvoimien yh- tenä huolenaiheena onkin nuorisomme psyykkisen, fyysisen ja sosiaalisen kun- non viimeisten vuosikym- menten aikana yllättävän nopeasti tapahtunut rapis- tuminen. Yli neljännes vuo- siluokista kun ei kykene sel- viytymään rauhanajan va- rumiespalveluksesta en- simmäisten viikkojen ”peh- mentämisestä” ja erilaisista tukitoimista huolimatta. On muistettava, että taistelu- kentän olosuhteissa ei ny- kyään niin muodissa ole- vaa ”kriisiapua” ole mah- dollista antaa.

– Uudella taistelutavalla menestyminen edellyttää yhä Marilan veljesten ja Vil- jam Pylkään/ Antti Rokan kaltaisia fyysisesti ja psyyk- kisesti vahvoja taistelijoita, jos tositoimiin joudutaan. Siitä korkein meitä varjel- koon, päätti eversti Pärssi- nen puheensa.

-MRT

Vaiettu teollisuus Taubilassa – viinanpoltto oli talvikauden sivuelinkeino

Olemme aiemmin lukeeet eri historianlähdeistä Taubi- lan kartanon historiasta, siel- lä harjoitetusta maa- ja met- sätaloudesta sekä karjan- hoidosta.

Vähemmälle huomiolle on jäänyt havaintojen teko talvikauden ”sivuelinkei- nosta”. Taubilassa sijaitsi ai- koinaan viinatehdas, jonka tuotteita vietiin Sortavalaan asti.

Oli luonnollista, että pai- kallisjakelu toimi salaisten – osin myös julkisten – pelisääntöjen mukaan. Huo- maamme, että tämä teolli- nen toiminta Taubilassa oli kaikin puolin jäsentynyttä ja tiukasti valvottua. Teh- taan toiminta ajoittui lah- joitusmaakaudella 1800-lu- vun jälkipuoliskolle.

Työt viinasavotassa alkoi- vat yhden-kahden aikoihin puolen yön jälkeen. Työt loppuivat eräiltä osin jo

kello kaksi päivällä, mutta hapankerrassa olevien mies- ten piti vahtia tuotantoa toisinaan jopa seuraava yö.

Savotassa oli töissä kes- kimäärin kahdeksan mies- tä; mestari, kaksi hapan- kertamiestä, yksi riistamies, yksi hiivamies, kaksi läm- mittäjää ja keittäjä. Läm- mittäjät olivat vuoroin läm- mittämässä ja vuoroin he käyttivät konetta. Mestari- na oli eräs saksalainen ”Sys- se”. ”Hyvi huonost osas suo- mii, mut toimie tul hyväst.” Miehillä oli palkka 12 rup- laa kuukaudessa.

Viinatehdas käynnistyi ta- vallisesti pyhäinpäivän jäl- keen ja oli käynnissä talvi- sin kolme kuukautta. Teh- das sijaitsi aivan Pyhäjär- ven rannalla hovin vanhan navetan paikalla. Savottaan kuului yksi rakennus ja toi- nen pienempi rakennus – mallassauna, missä valmis- tettiin maltaita.

Rukiit pantiin mallassau- nassa tiinuihin ja vettä pääl- le. Kun rukiit alkoivat itää, vilja asetettiin verkkojen päälle kuivumaan. Kuiva vilja jauhettiin Pikomylly- sä. – Tämä oli ensimmäi- nen ns. ”riistakerta”. Toi- nen kerta oli ”hapankerta”. Siihen tarvittiin vettä, 6-7 kulia ruisjauhoja ja yksi tyn- nyri mallasjauhoja. Näin syntynyttä seosta hähmen- nettiin ja keitettiin kypsäksi hähmennyspannussa. Tä- män jälkeen seos laskettiin toiseen tiinuun ja lisättiin Venäjältä tuotua hiivaa se- kaan.

Yksi kuli on venäläinen tilavuusmitta, 300 naulaa ruisjauhoja, noin 123 kg. (Kirj. huom.)

Hapankerta alkoi kuo- hua. Yhden miehen piti olla aina vahtimassa keitosta. Kun keitos nousi reunan- tasalle, niin silloin sitä lyö-

tiin kuin ongenavalla. Se- oksen pinta laskeutui alas. Kun keitos saatiin täyteen, käyntiin, se ei enää kuohu- nut. Tämän vaiheen jälkeen seos laskettiin pannuun, jos- sa sitä edelleen keitettiin. Viina juoksutettiin torvia pitkin pois ja rankki jäi pannuun. Rankki laskettiin toisia torvia pitkin pannun ulkopuolella olevaan ark- kuun. Kyläläiset kävivät os- tamassa rankkia ja juottivat sen eläimille. Viina juoksu- tettiin aluksi isoon tiinuun, josta se laskettiin tynnyrei- hin – ”sorokkovaan”.

Viinatynnyrit olivat val- tion ”huostas”. Valtion puo- lesta oli myös tarkka kont- rolli viinan tuotantoon. Kun tynnyri tuli täyteen, se mi- tattiin ja tynnyrin päähän lyötiin tilavuutta ilmaisevat numerot. Tämän jälkeen tynnyrit vietiin valtion kel- lariin, ovi lukittiin ja sine-

töitiin.

Käyntiajalla oli valtion puolelta ”kontaktyör”, muulloin toiminnan lailli- suutta valvoi vallesmanni. Kunnan puolesta oli toinen ”kontaktyör” ja tehtaan puolesta kolmas. Valles- manni kävi antamassa ai- neen ulos. Viinaa sai ottaa niin monta tynnyriä kuin mistä paroni maksoi ve- ron. Tämän jälkeen valles- manni lukitsi jälleen oven ja sinetöi sen. Kuten huo- maamme, tehtaan toiminta oli hyvin jäsenneiltyä ja vi- ranomaisten tarkasti valvo- maa.

Talvisin viina vietiin he- voskyydillä Käkisalmeen ja Sortavalaan. Kesäisin kul- jetus Sortavalaan tapahtui laivalla. Kahvenitsan mie- het kuljettivat lastit hevosil- la Sortanlahden satamaan, missä tapahtui lastaus lai- vaan. Ajomiehet saivat täs-

tä tehtävästä palkkaa. Ky- seisissä kaupungeissa viinan jälleenmyynnistä huolehti- vat erityiset ”Savotan kaup- piaat”. Suora tilamyynti Taubilassa tapahtui vähin- tään viiden kannun erissä.

Pitäjän kylillä oli myös salakauppiaita, joista muu- tamia jäi kiinni ja he mak- soivat sakot – ”kuka käi vankilassaki”. Iloliemi oli kysyttyä erityisesti häissä. ”Emäntä ko män saunoa, sit toas hommattii viinoa.”

KAUKO HINKKANEN

Lähde: Reino O. Kukko; Muistitietoja entisajan elä- mästä VpI. Pyhäjärvellä, erityisesti lahjoitusmaaolo- ja silmälläpitäen. Museovi- rasto. Haastateltava; Matis- kalasta Sipri Sihvonen, s. 1857.

Kansa talkoissa 1939-1949

Itsenäisen Suomen Karjalan Kannaksella maalinnoittaminen aloitettiin jo vuonna 1918. Kantalinnoitteiden rakentaminen alkoi vuonna 1920 Enckellin linjauksen mukaisesti. Kantalinnoitustyöt jatkuivat vuonna 1931 ja jatkuivat talvisotaan asti. Lisäksi 1920-luvulla rakennettuja ns. kasematteja uudistettiin.

Kantalinnoitustyöt alkoivat 1930-luvun lopulla. Kesällä 1939 rakennettiin vapaaehtoistyönä ja YH:n aikana suuri osa kenttävarustuksista.

Puolustusministeriö oli huhtikuussa 1939 hyväksynyt esityksen vapaaehtoisesta linnoitustyöstä valtakunnanrajalla.

Kesäkuussa 1939 säädettiin *työvelvollisuuslaki* ja sitä tarkennettiin toukokuussa 1942. Lain tavoitteena oli valjastaa kaikki työvoimaresurssit käyttöön ja turvata työntekijöiden riittäminen myös niille aloille, jotka olivat välttämättömiä, mutta epäsuosittuja.

Lain mukaan jokainen Suomen kansalainen 18 vuotta täyttäneistä 65-vuotiaisiin asti oli yleisen työvelvollisuuden alainen. Hänet voitiin "määrätä tekemään maanpuolustukselle tai väestön toimeentulolle tärkeää taikka maan talouselämän ylläpitämiseksi välttämätöntä työtä".

Työvelvollisia määrättiin moniin erilaisiin työtehtäviin. Tehtäviä olivat esimerkiksi linnoitustyöt ja maataloustyöt. Monet tekivät töitä vapaaehtoisestikin, ja työvelvollisuuslaki ja sen toteuttaminen oli tarkoitettu eräänlaiseksi varmistukseksi, että kaikki työt varmasti tehtiin.

Vapaaehtoiset linnoitustyöt 1939

Akateeminen Karjala-seura (AKS) ja suojeluskuntajärjestöt organisoivat valtiovalan tuella linnoitustyöt. Toiminnan rahoitukseksi suoritettiin mm. AKS:n Rajan turva -toimiston toimesta kansalaiskeräys. Linnoitusoiden tavoitteena oli, ettei venäläisille jäisi vapaa-työhyökkäysuraa.

Linnoitustyömailla Karjalassa kesällä 1939 oli 28 muonituspiiristä, joissa oli lähes 70.000 vapaaehtoista linnoittajaa ja yli 2.500, pääosin karjalaista lottaa. Linnoitustyöt alkoivat 4. päivänä kesäkuuta ja kestivät 12.10.1939 asti, jolloin tuli kutsu ylimääräisiin harjoituksiin.

Raivausleirit 1941

Suomi menetti talvisodan 1939-40 seurauksena Moskovan rauhassa 13.3.1940 Karjalassa ja Sallassa 12 prosenttia viljelysmaasta. Samalla joutui noin 200.000 henkeä, maataloussiirtoväkeä toimeettomaksi.

Korvaus- ja pika-asutusalainsäädännön perusteella asutustoimenpiteet siirtyivät toimeenpanoviranomaisille. Kevääseen 1941 mennessä

vasta noin 5000 maanviljelijää oli saanut oman tilan, joissa keskimäärin oli peltoa 5 ha. Joukossa oli ns. kylmiäkin tiloja, joissa pelto oli itse raivattava ja tila ilman minkäänlaisia rakennuksia.

Maamme elintarvikeomavaraisuuden turvaamiseksi peltoala oli riittämätön. Tilanteen johdosta vapaaehtoisuuteen perustuvia raivaustöitä alettiin tehdä kesällä 1941 ja talkookohteiksi tuli siirtoväen uusien tilojen raivaustyöt. Kouluhallituskkin pidensi koulu- ja kesäloimia kymmenellä päivällä toukokuun lopusta. Pienikin apu otettiin ilolla vastaan.

Akateeminen Karjala-seura ja Suomen Aseveljien Liitto järjestivät eri kansalaispiireille ja järjestöjen edustajille neuvottelutaloussuuden, jossa pohdittiin vapaaehtoisten työleirien järjestämistä kesällä 1941. Valtioneuvostolle jätettiin yleisaloite vapaaehtoisen raivausleiritoiminnan järjestämiseksi. Lisäselvityksen perusteella valtioneuvosto päätti 9.4.1941 raivausleiritoiminnasta ja siihen varattiin varoja n. 15 miljoonaa markkaa. Toiminnan ylin johto annettiin maatalousministeriön tehtäväksi. Nimitettiin raivausleiritoimikunta, jonka eräänä tehtävänä oli valita työmaat, 20 varsinaista ja muutamia varatyömaita.

Raivausleirien värväysorganisaation rungon muodosti Suomen Aseveljien Liiton organisaatio yhteistyössä Suojeluskuntajärjestön kanssa. Ensimmäinen kiertokirje lähti 24.4.1941. Työvoiman huolto, kuten majoitus, muonitus ja lääkintähuolto, oli hyvin järjestetty ja mm. lääkintähuollosta sosiaaliministeriö oli antanut erityisohjeet 24.5.1941.

Kesäkuun ensimmäisellä viikolla 1941 työt olivat käynnissä 17 leirillä. Työt keskeytyivät kuitenkin leiriläisten osalta yleisen liikkeen kannallepanon vuoksi.

Kokemukset vapaaehtoisen työvoiman käytöstä vaajaan kolmen viikon ajalta olivat vaivannäön arvoiset. Ne vahvistivat yleistä käsitystä, että leirimuotoisella työavulla olivat saaneet kannatusta erityisesti nuorison keskuudessa.

Jatkosodan alkaminen keskeytti raivausleiritoiminnan, mutta kokemukset olivat kuitenkin tulevaisuuden uskoa vahvistavia ja samalla kansallista eheyttä ja yhteistuntoa kohottavia.

Työurakkansa päätteeksi leiriläiset saivat raivausleiriläisten merkin, vapaaehtoisen työavun kunniamerkin.

Suurtalkoot

Talvisodan jälkeen ryhdyttiin talkoilla eri puolilla maata ennakkoluulottomasti auttamaan kaatuneiden ja sotavammaisten perheitä maataloustöissä, korjaamaan asuinrakennuksia

ja rakentamaan asevelitaloja.

Elokuun 4. päivänä 1940 perustettiin Suomen Aseveljien liitto. Perustamiskokouksen oli sotamarsalkka C. G. Mannerheim lähettänyt rohkaisevan vetoomuksen "Yhteisvoimin rakentamaan". Lausun toivomuksen, että rintamamiehet, jotka tänään koontuvat, yhdistyisivät veljesliitoksi, jonka piirissä jokainen, yhteiskuntaluokkiin tai kansankerroksiin katsomatta, voisi viihtyä kylki kyljessä kuoleman edessä solmittujen muistojen lämmössä ja tahdossa yhteisvoimin ryhtyä jälleenrakentamaan kalliin isänmaan karmaraa.

Aika oli kypsä perinteellisten talkoiden järjestämiseen. Akateemisen Karjala-seuran kutsuttua koolle eri tahojen edustajia syntyi Suomen Talkoot-yhdistys. Perustavaan kokoukseen osallistui 17 valtakunnallista yhteisöä ja lokakuun 1940 lopussa yhdistykseen oli liittynyt yhteensä 20 yhteisöä.

Yhdistyksen tarkoituksena on vapaaehtoisen työavun – talkotoiminnan – yleistäminen ja ohjaaminen, varsinkin karjalaisten ja pika-asutuksen johdosta suurtiloilta muuttamaan joutuvan heikkovaraisten maataloustyöväen sekä taloudelliseen ahdinkoon joutuneiden v. 1939-1940 sotilaiden ja invalidien sekä kaatuneiden reserviläisten perheiden hyväksi.

Juhannuksena 1941 alkanut sota johti nopeasti suureen työvoimapulaan, kun 16 prosenttia väestöstä eli lähes kolmas parhaassa työssä oleva mies oli maata puolustamassa.

Kotirintamalla pyrki itse kukin helpottamaan tilannetta työn tahtia tihentämällä ja työpäivää pidentämällä. Silloin tarvittiin eniten enemmän kansalaisten vapaaehtoista työtä.

Tasavallan presidentti Risto Ryti kiinnitti asiaan

myös huomiota itsenäisyyspäivän puheessaan 6.12.1941 toteamalla mm: "Sen lisäksi on jokaisen tehtävä vapaaehtoista työtä, oltava mukana määrättyjen tavoitteiden saavuttamiseksi järjestettävissä talkoissa, joihin kansallamme on vuosisataista tottumusta".

Suomen Talkoot -yhdistyksen ylimääräisessä kokouksessa 17.12.1941 päätettiin ehdottaa talkotoiminnan uudelleenjärjestelyä.

Helsingissä 4.1.1942 pidettyyn kokoukseen osallistui Suomen Talkoot r.y:n 41 jäsenyhdistystä, Suojeluskunta- ja Lotta-Svärd -järjestöt, Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliitto sekä joukko muitakin asiasta kiinnostuneita yhdistyksiä.

Kokouspäätöksenä syntyi Suurtalkoot r.y., joka merkittiin oikeusministeriön yhdistysrekisteriin 3.2.1942.

Yhdistyksen tarkoituksena oli saada mahdollisimman laajat kansalaispiirit mukaan vapaaehtoiseen avustus- ja rakennustyöhön tukemaan valtiovaltaa sotien aiheuttamien vaikeuksien poistamiseksi.

Talkootyön johtamiseksi maa jaettiin talkopiireihin, talkotoimintaorganisaatioiden ja toimintasuunnitelmien toteuttaminen kunnissa vaati huolellista suunnittelua ja vastuuttamista.

Vuoden 1942 lopussa toimiva talkoojohto oli 580 kunnassa. Kesäkuussa 1944 joutui huomattava määrä talkoojohtajia asepalvelukseen. Tilalle valittiin uudet ja syyskesän kuluessa siirtoväen tullessa uusiin sijoituskuntiin, kutsuttiin talkotoimikuntiin myös heidän edustajansa. Myöhemmin syksyllä mukaan tuli myös kotiuttamisen jälkeen rintamamiesten edustajia.

Talkoo-organisaatioita jouduttiin tarkistamaan, kun 25.1.1945 lakkautettiin Suomen Aseveljien Liitto alayhdistyksineen.

Aseveljien mottitalkoot v. 1943.

- I. Tänä vuonna on saatava hakatuksi kahdeksan miljoonaa pinokuutiometriä halkoja yli sen määrän, mikä tavallisia työmuotoja käyttäen voidaan saada. Tätä vaatii tinkimättömästi valtakunnan yhteiset.
- II. Asetettuun tavoitteeseen pyritään käyttäen kolmea eri tietä:
 - 1) **Aseveljien mottitalkoitten kautta.** Mottitalkoisiin osallistujia hakkaa halkomotinsa vapaaehtoisesti ja luovuttaa hakkuupalkkionsa aseveljille.
 - 2) Muitten vapaaehtoisten joko omassa tai toisten metsässä suoritettavien hakkuitten kautta.
 - 3) Työvoimaviranomaisten järjestämien pakkohakkuitten kautta. — Ellei asetettua tavoitetta muuten saavuteta, on työvoimaviranomaisten pakko määrätä kullekin työkelpoiselle kansalaiselle pakkourakka, joka hakataan työvoimaviranomaisen osoittamalla tavalla, esim. työleireissä. Työvoimaviranomaisten asettamat urakat tulevat olemaan vähintään miehille 10 m³ ja naisille 5 m³ tulevan heinäkuun loppuun mennessä.
- III. **Huomaa:** Vapaaehtoista tietä hakatut halkomäärät huomioidaan työvoimaviranomaisten määräämässä pakkourakassa myöskin sen osittaisena lyhennyksenä. Jos siis hakkaat esim. aseveljien mottitalkoissa 10 mottia, välttyt pakkomääräyksestä. Tämän kortin toinen puoli asianmukaisesti täytettynä kelpaa työvoimaviranomaiselle esitettäväksi todistukseksi aseveljien mottitalkoissa suorittamastasi halkourakasta.



Kansanapu-erikoispostimerkit oli suunnitellut taiteilija Signe Hammarsten Jansson. Merkit ylhäältä alaspäin:

- nimellisarvo 2 markkaa + 50 penniä, ilmestymispäivä 01.02.1943
- nimellisarvo 3,50 markkaa + 1 markka, ilmestymispäivä 01.02.1943
- nimellisarvo 3,50 markkaa + 1,50 markkaa, ilmestymispäivä 01.12.1944

Talkootoiminnan eri muotoja

Maataloustalkoot

Kevättalvella 1942 maan työvoimatilanne oli hyvin vaikea, kun joka kolmas parhaassa iässä ja voimissa oleva mies ja suuri osa hevostista oli sotatoimissa.

Naapuriväen merkitys korostui. Kesän aikana maataloilla oli monenlaisia töitä niin vanhoille kuin nuorille, sekä naisille että lapsille. Muodostettiin talkoorenkaita, joihin sijoitettiin joku tottunut työtehtäjä. Hän toimi yhteystenkilönä talonväen ja talkooläisten välillä.

Kevättalven maataloustalkoomuotona oli mm. lannanajotalkoot, viljan kuljettamista myllyille ja kauppoihin sekä heinäajotalkoot etäisiltä niityiltä. Lisäksi siemenviljan peittäminen, Erityistä huomiota kiinnitettiin myös maataloustyökalujen ja -koneiden kunnostamiseen.

Sitoutuminen talkoisiin oli tärkeää ja jos vuoden aikana teki vähintään 50 tuntia talkootyötä, sai siitä tunnustuksena hopeanvärisen talkootähden.

Toukotalkoot

Kevään 1942 merkittävä työ oli syksyllä kyntämättä jääneiden peltojen kyntäminen.

Peltojen muokkaus- ja kylvötyöt aiheuttivat ruuhkaa ja perunanistutuskin tehtiin kesäkuun alkupuolella.

Kesän maataloustalkoot

Alkukesästä oli apurehujen ja lehtikerppujen tekoa. Päätyönä oli kuitenkin juhannuksen tienoilla alkanut heinäkorjaaminen sään salliessa. Kesän töitä olivat myös pellavapeltojen kitkeminen ja juurikaspeltojen hoitaminen. Elotalkoot kestivät elokuun puolivälistä viljan korjaamiseen jatkuen pellava- ja juurikasmailla myöhäissyksyyn asti.

Talkoolaiset saivat tunnustuksena vuosina 1943 ja 1944 satotalkoolyhdemerkkin 20-100 tunnin talkootyöstä ja suurlyhteen 200 tunnin maataloustalkootyöstä.

Metsätaloustalkoot

Talvi 1939-40 oli erittäin kylmä ja metsätyömiesten ollessa asepalveluksessa jäi puun hakkuut vähäisiksi. Vajausta ei pystytty täyttämään 1940-41 hakkuilla.

Miesten ollessa edelleen rintamalla talven 1941-42 hakkuut jäivät edelleen puolinäiseksi eikä edes hakattuja halkoja saatu kaikkia kuljetetuksi kulutuspaikoille hevosten ja kuorma-autojen puutteesta. Pakon edessä oli löydettävä uusia keinoja polttopuuhakkuiden lisäämiseksi.

Polttopuutalkoot vuosina 1942-44

Suurtalkoiden ensimmäisiä

tempauksia olivat laskiaisviikolla 15.-22.2.1942 toimeenpannut polttopuutalkoot. Metsänomistajat toivat puut runkoina ja lahjoittivat ne aseveliyhdistyksille jaettavaksi puutteessa oleville aseveliveljille.

Seuraavana talvena laskiaisviikolla 7.-13.3.1943 tempaus uusittiin ja tulos määrällisesti oli edellistä vuotta suurempi. Vuoden 1944 laskiaisviikolla 20.-26.2.1944 jatkettiin puutalkoita entiseen tapaan. Rungot osittain saatiin lahjoituksina tai hyvin halpaan hintaan.

Halkotalkoot sai myönteisen vastaanoton varsinkin pienten asutuskeskusten ja kauppaloiden asukkaiden halonhakkuina. Alkukinnostus oli valtavaa ja vuonna 1942 kevästä syksyyn tulos yli 350000 m³ halkoja eli kaksi metristä pinoa Tampereelta Helsinkiin.

Mottitalkoot 1942-44

Asutuskeskusten polttopuutalanne vuoden 1942 syksyyn mennessä kehittynyt yhä huolestuttavammaksi. Kesällä oli eräiden rintamajoukkojen yksiköissä asetettu joka miehelle kenraalista sotamiehenä vähimmäishakkuutavoite tulevan talven polttopuutarpeen turvaamiseksi.

Suurtalkoiden keskustelussa kehiteltiin vuoden 1941 Suomi-Ruotsi maottelumarssin tapaista koko kansan rynnistystä halkometsiin. Teemana ajateltiin "motti mieheen" -iskulausesta, kokonaistavoitteena miljoona kuutiometriä halkoja loka-marraskuun aikana. "Mottitalkoot"-nimitys vakiintui käytäntöön jo valmisteluvaiheessa ja se otettiin myös näiden halonhakkutalkoiden nimeksi.

Syksyn 1942 mottitalkoot saavuttivat todellisen kansanliikkeen luonteen. Metsätöitä taitamattomat kaupunkilaisetkin osallistuivat innokkaasti motintekoon.

Hakuttavoite täyttyi; vuonna 1942 tehtiin 1,4 miljoonaa ja vuonna 1943 peräti 1,5 miljoonaa mottia polttopuita. Vuonna 1944 mottitalkoita järjestettiin vain kevättalvella paikkakunnilla, joissa polttoainepula koettiin pakottavimmaksi.

Mottitalkoiden tuloksilla kilpailtiin mm. maanlaajuisesti kuntien kesken ja parhaista kunnat ja mottimestarit palkittiin.

Työvelvollisuuslain nojalla työvoimaviranomaiset antoivat myös mottitalkoiden alkaessa 1942 ko. lain määrittelemille kansalaisille ehdottoman velvoittavia kansanhakkuu-urakoita polttoainepuutteen torjumiseksi. Jos henkilö oli saman vuoden aikana jo osallistunut vapaaehtoiseen hakkuu-



Mottikirvesmerkki vv. 1942-44; rautainen sinistetty kirvesmerkki yksi motti (m³), hopeoitu neljä mottia ja kullattu 16 mottia, (keskellä) suurkirves vv. 1943-44 48 mottia, ja (oik.) mestarikirves 100 mottia.

seen, laskettiin se henkilölle kansanhakkuu-urakan lyhennykseksi.

Jokainen motin urakkansa suorittanut sai lunastaa viisi markkaa maksavan, sinistetyt, rautaisen "mottikirveen". Vähintään 4 m³ eli sylen halkoja tehnyt sai lunastaa hopeoidun kirveen tai vaihtaa rautaisen merkkinsä hopeoituun.

Syystalvella 1942 perustettiin myös kullattu mottimerkki. Sitä jaettiin ilmaiseksi 16 m³ eli 4 syltä halkoja tehneille. Vuonna 1943 perustettiin uusi suurkirves -mottimerkki, jonka sai 48 halkomotin tekemisestä. Hakkuiden innostamina suosittelemat kasvoivat ja vuonna 1944 otettiin käyttöön mestarikirvesmerkki ja siihen vaadittiin 100 m³ talkoohakkuumäärä. Vuoden aikana tätä merkkiä ehdittiin jakaa 328 miehelle ja 10 naiselle.

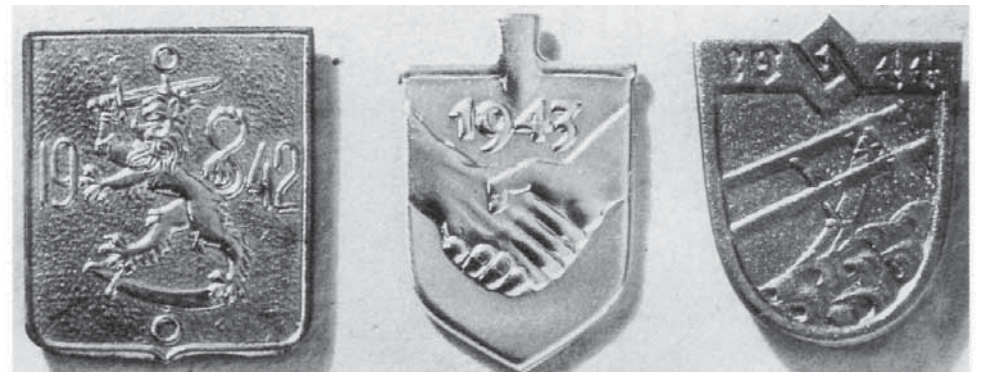
Metsänomistajilta eli hakkuuttajilta perittiin mottitalkoista tehdyistä moteista kunnan aseveljien talkoorahtoon yleisen taksan mukainen palkka. Tuloista vähennettiin talkookulut ja Suomen Aseveljien liitolle.

Talkoiden valtakunnallisella tiedottamisella oli suuri merkitys ihmisten asenteisiin. Työvoimaviranomaisen työtilannekatsaukset, sanomalehti-ilmoitukset "Maaseudun mottikirves iskee...", elokuvateattereiden elokuvamainokset "Reippaana mottipäivänä..." ja radiossa esitetyt metsäammattimiesten jutut iskostuivat kansalaisten mieleen. Kerrotaan, että Joensuu ja Kemissä jäi muutamana päivänä lehdetkin ilmestymättä toimituksen ja kirjapainon henkilöiden lähtiessä mottimetsään.

Työ kuin työ – talkooapua oli tarjolla

Sotien aikana jokainen kotirintaman suomalainen, lapsista vanhuksiin, kantoi kortensa kekoon voimiensa ja taitojensa mukaan osallistumalla erilaisiin talkoisiin.

Nuorten osuus oli myös merkittävä. Nuorten talkootyötä varten perustettiin vuonna 1941 Suomen Nuorisison iskujoukot. Myöhemmin nuorten talkootyöstä vastasi Nuorten Tal-



Nuorten Talkoiden talkoomerkit vv. 1942-1944. Nuorten Talkoomerkkiohjelmassa oli sisällytetty vuotuiset merkkivaatimukset.



Talkoolyhdemerkkit; vas. v.1943 ja oik. v. 1944 ja keskellä v. 1944 käyttöön otettu suurlyhyde, johon vaadittiin 200 tuntia maataloustyötä.

koot ry, johon kuuluivat maan merkittävät nuorisjärjestöt.

Talkootöinä mainittakoon paperin ja pullojen kerääminen, marjojen poimiminen, pihkan, pelloille pudonneiden viljantähkien ja lumpun kerääminen, parokin eli kuoren kiskominen puista, voikukan juurien kaivaminen ja kuivaaminen.

Teollisuuden raaka-aineesta oli myös puutetta ja sen auttamiseksi perustettiin Maan Romu -niminen järjestö organisoimaan keräystä ja kierrätystä ja huolehtimaan jätteiden toimittamisesta teollisuudelle.

Nuorten osallistuminen keräystalkoisiin oli innokasta. Kouluista annettiin jopa lomapäiviä, jotta kellarit, komerot ja varastot käytiin läpi ja löydetty metalliset esineet lajiteltiin ja vietiin keräyspisteisiin.

Työnnön ylläpitämiseksi hyvistä suorituksista palkittiin erilaisilla talkoomerkeillä.

Maamme hyväksi työskennelleet ei työvelvolliset nuoret saivat määrätyn pistemäärän saavutettuaan lunastaa itselleen merkin työkirjoihinsa liimattavaksi. Tällaista työtä oli sotainva-

lidiin, -leskien ja -orpojen sekä karjalaisen siirtoväen hyväksi tehty työ.

Talkoomerkkejä, ns. "Muurahaismerkkejä" ilmestyi 10 erilaista heti sodan jälkeen vuonna 1945. Julkaisijana oli Nuorten Talkoot ja merkit oli suunnitellut taiteilija Heikki Ah-tiala. Luettelo näistä muurahaismerkeistä:

1. Romumuurahainen,
2. Askartelumuurahainen,
3. Talkoomuurahainen,
4. Tuotantomuurahainen,
5. Apurehumuurahainen,
6. Marjumuurahainen,
7. Sienimuurahainen,
8. Tähkämuurahainen,
9. Säästömuurahainen,
10. Kuntomuurahainen.

Esim. poimittuaan 5 litraa metsämarjoja jonkun sotasairaalan hyväksi, sai poimija lunastaa merkin "marjumuurahainen".

Talkootöiden merkitys

"Koko kansa talkoissa" oli totta sataprosenttisesti. Talkotoiminta tuki kansan puolustustahtoa ja jokaisen henkilökohtainen panos koettiin omakohtaisesti yhteiseksi asiaksi. Talkootyö sodan ankarina vuosina ta- soitti olemassa olevia risti-

riitoja maaseutu- ja kaupunkilaisväestön välillä. Eri yhteiskuntapiireistä olevat ihmiset tullessaan saman talkootyön pariin oppivat arvostamaan toistensa työtä.

Sotavuosien talkootyöt osoittivat, että käyttökelpoista työvoimaa oli runsaasti, jos vain oli työhön ja auttamiseen altista mieltä.

Talkotoiminnan taloudellinen merkitys oli myös välitöntä sosiaalista työapua sitä eniten tarvitsijoille.

Nuorten osuus talkotoiminnassa oli myös hyvin uhrautuvaa ja epäitsekkästä heidän auttaessaan sodan vuosina raskaimman taakan kantaneita kansamme miehiä ja naisia. Lisäksi he omalla työllään osallistuivat isänmaan puolustuksella ja elinkeinoelämälle tärkeiden raaka-aineiden suurimittaisiin keräyksiin.

Mottitalkoot osoittivat, että motinteko onnistui miesten lisäksi myös naisilta, nuorilta ja varsinkin iäkkäiltäkin henkilöiltä.

TAISTO VIRKKI

Kirjoitus on aiemmin julkaistu Suvannon Seutulehdessä nro 8/2012

Koivuista taiteltiin saunavihdat Kukkojen sukumatalla

Kukkojen sukuseura teki viime kesäkuussa 9.-12.6. jälleen ikimuistoisen matkan Vpl. Pyhäjärvelle.

Matkan toinen päivä oli varattu kotipaikkakäynneille. Kahdeksan hengen ryhmämme suuntasi Luprajärven rantametsikköön toiveikkain mielin. Teimme ensin matkaa paikallisen kuljettajan autokyydillä, jonka majapaikkamme Musakan Lomarannan Antti-isäntä oli meille järjestänyt.

Kun monttuista tietä ei enää päässyt autolla, jatkimme jalan. Hongat huojuivat ja hyttyset piirittivät. Mielessämme eli ajatus: Tuon männikön tai tuon mutkan takaa pitäisi aueta näkymä etsimämme Haavikon talon paikasta. Olimme nähneet sen valokuvista, joita aikaisemmin paikalla käyneet olivat ottaneet ja tutkimme myös karttoja. Saimme pettyä monta kertaa. Jaksoimme kuitenkin vaellella tuntikausia, kun välillä istahdimme kannonnokalle nautiskelemaan eväitä.

Uudet talot

muuttavat maisemaa
Yksi suuri syy etsinnän epäonnistumiseen oli, että kaikki maisemassa on muuttanut. Venäläiset ovat rakentaneet metsäteiden varrelle uusia taloja. Ne on paikallisen tavan mukaisesti aidattu ja niitä vartioi koira. Yhden tällaisen talon kautta saattoi kulkea tie kotitalalle, mutta vaihtoehto jäi meiltä tutkimatta. Erään talon pihalla iäkäs mies neuvoi auliisti, harmiksemme väärin.

Hukkaan päivämme ei suinkaan mennyt, jo siksi,

että hauskoja jutella ja pusikoiden poikki loikkimassa kasvoi serkkujoukkomme yhteenkuuluvuuden tunne. Muistelimme ja nauroimme monen päivän edestä. Kun vielä taittelimme paluumatkalla koivuisia muhkeat vihdat iltäylyihin, oli retkipäivämme saatu rennosti päätökseen. Ennen kaikkea opimme, että kun seuraavan kerran lähdemme etsimään kotitalon kivijalkaa, etukäteen pitää kartta tutkia tarkemmin ja ottaa parempi selko myös nykyteistä ja -taloista.

Alus Valamoon

vaihtui pikkupurkiksi
Sukumatkan yhteinen kohokohta, retki Valamon luostarisaaressa, ei sekään mennyt aivan suunnitelmien mukaan. Käkisalmen satamasta emme mahtuneet kantosiiptialuksen kyytiin. Venäläisillä oli etuajaoikeus ja he täyttivät koko laivan.

Meidän oli tyydyttävä paljon pienempään ”purkkiin”, verkkaisesti puksuttelemaan Neva-pikkualukseen. Nevaa jouduimme pitkään odottelemaan, kun se puolestaan odotteli väärinkäsitysten vuoksi meitä vastarannalla. Odotellessa viriteltiin metsänreunassa mölkkypeli.

Odottelu ja hidas laivamatka vähensivät aikaa Valamossa. Kielivaikkeuksiakin oli ensin sataman laivaselvittelyissä, mutta onneksi kaksi englantia puhuvaa venäläistä opiskelijatyttöä osui tulkiksi. He tulivat seurassamme Valamoon ja lupasivat vastapalveluksena kutsut Sotshin olympialaisiin vuonna 2014. Saa nähdä, miten kutsujen käy!

Koska kulkupelimme Laatokalla vaihtui, emme istuneet ruokapöytänsä kantosiiptialuksella, vaan napostelimme eväitä Nevan uumenissa. Hapankorput, metvurstit, juustot, keksit ja kalasäilykkeet maistuivat. Eväitä jaettiin, ja syötävää riitti kaikille.

Laivalla napsautettiin myös sukuseuran vuosikokoukspäätökset Ritva Karmalan johtaessa kokousta. Sukuseuran hallituksen erovuoroiset jäsenet Jari Kukko, Arvo Kukko ja Anse Kämäräinen valittiin hallitukseen uudelleen.

Heikki Honkala on hallituksen puheenjohtaja, Jari Kukko varapuheenjohtaja, Ruut Uusihakala taloudenhoitaja ja Joni-Pekka Kukko ICT-vastaava. Lisäksi hallitukseen kuuluvat Marja Kotasalmi ja Petri Kukko sekä Paula Latva sihteerinä. Sukuseuran esimiehenä toimii Viljo K. Kukko.

Neljään matkapäivään mahtuu yllättävän paljon ohjelmaa ja yhdessäoloa. Kävimme jälleen Pyhäjärven kirkkoaholla ja laskimme kunniakäynnillä seppeleen sankarihautojen muistomerkillä. Mainiot arpajaiset pidimme tietenkin myös.

Järjestelyt olivat Jari Kukon tottuneissa matkanjohtajan käsissä ja Arpeco-yhtiön toimitusjohtaja Pekka Kotilainenkin oli jo toista kertaa Kukkoja Pyhäjärvelä kytymässä. Tunnelma oli leppoisa. Hauskuudesta piti hyvää huolta ennen kaikkea Vappu Pihlajamäen ehtymätön vitsivarasto.

PAULA LATVA



Lähdössä Luprajärven rantamaisemiin. Paula Latva (vas.), Seija Pihlajamäki-Manninen, Vappu Pihlajamäki, Ritva Karmala, Sirpa Nurmikolu, Elma Karmala ja Lea Karmala. Ryhmään kuulunut Timo Lainesalo otti kuvan.



Retkellä tehtiin vihdat saunailtaan. Kaupan luona levähdettiin taivalluksen jälkeen hetki ja samalla juhlistettiin päivää paikallisella pirskahtelevalla. Timo Lainesalo (vas.), Lea Karmala, Elma Karmala, paikalle osunut Jari Kukko, Paula Latva ja Seija Pihlajamäki-Manninen.



Kukkojen sukuseuran matkan osallistajat perinteisessä ryhmäkuvassa Musakan Lomarannassa.

Tilaa nyt oma Pyhäjärvi-lehti

tai anna ystävälle ja sukulaiselle lahjaksi.
Tilausmaksu vain 30 euroa vuosikerta, lehti ilmestyy kerran kuukaudessa.
Soita
p. 040 730 2622

vpl. **Pyhäjärvi**

Kotisivut
osoitteessa:
www.karjalanliitto.fi/vplpyhajarvisaatio

Sastamalassa tapahtunutta toimintaa – karjalaiseuralaisilta kerrontaa koululaisille menneistä ajoista

Syksy aloitettiin Vammalan Karjalaseurassa tarinaillalla 12.09.12. Osuuspankin koukshuoneessa, missä olemme usein saaneet kokoontua. Olemme pyrkineet samaan tarinaillatamme aina jonkin teeman seurustelun lisäksi.

Syksyn ensimmäiseen iltaan olimme saaneet vieraaksi Toivo Hinkkasen. Hän on kirjoittanut kirjan nimeltä Elämää edestakaisin. Se kertoo Hinkkasen suvun elämästä ennen sotia tähän päivään asti. Asia kosketti meitä kaikkia ja mielenkiinnolla kuuntelimme Toivon kertoilua.

Mouhijärven karjalaseura lopetti toimintansa, ja piti lopuksi puurojuhlan 3.11.12. Siellä olivat meidän seurastamme Teller-vo ja Taisto Nissinen, ja he toivottivat halukkaat tervetulleiksi Vammalan karjalaseuraan jäseniksi, kun nyt ollaan samaa Sastamalan kaupunkia. Pari henkilöä ilmoittautuikin saman tien meidän seuraamme.

Marraskuiseen pimeään tarinaillan 13.11. saimme vieraan Turusta, Turun suomenkielisen työväenopiston rehtori KT Ilkka Virran. Hän on kotoisin täältä Vammalasta, ja hänen äitinsä on

syntynyt Viipurissa. Hänen vauhdikkaan ja mielenkiintoisen esityksensä aihe olikin Viipuri ja sen historia aina vuoteen 1944.

Vammalassa Roismalan risteyksessä 24.11.12 oli Suuri joulunavaus. Sinne tarjottiin meidän seurallemme myyntipöytäpaikkaa. Otimme tilaisuudesta vaa-rin, ja seuramme naiset leipoivat n. 500 piirakkaa, kakkuja, viipurinrinkeitä, pikkuleipiä ja leipiä, ym. sekä joitakin käsitöitä oli tarjolla. Myyntipöytiä oli kaikkiaan 70, ja väkeä oli valtavasti liikkeellä. Saimme kaiken myydyksi parissa tunnissa.

Perinteinen puurojuhla vietettiin jälleen Vehmaan tilalla Vammalassa 2.12.12. Lunta oli jo maassa, ja pakkakanen nipisteli poskia, joten jouluihin tunnelma oli korkealla.

Puheenjohtajamme Pertti Hakana toivotti vieraat tervetulleiksi, ja varsinaisen puuropuheen piti Arto Vuorijärvi kertoen meille tarkkaan puuron tien meidän lautasillemme.

Hauskan tietokilpailun yleisölle tarjosivat sisarukset Eija Koski ja Marjo Tahvanainen, Päiväläisen tyttöjä Pyhäjärveltä. He

kuulustelivat joululaulujen tunteista.

Hakasen Seija lauloi yksin, ja kaikki me laulettiin yhdessä tuttuja joululauluja. Ritva Heikkilä hoiteli arpajaiset, ja palkinnon voitaneet näyttivät kovasti tyytyväisiltä.

Mukavasti kului aika ja pois lähdettäessä jokainen talous sai joululahjaksi Joulukannel-lehden.

5.12.12 Stormin ala-asteen itsenäisyysjuhlaan mukaan kutsuttiin seurastamme 4-5 jäsentä.

Seuraamme edustivat Vappu Hietala, Helga Mäkelä, Kaarlo Näriäinen ja Irja Kärki. Veteraanijärjestöstä oli myös kaksi henkilöä. Me vieraat saimme olla ensin päiväkodin puolella, missä lapset lauloivat meille joululauluja. Viisi poikaa halusi laulaa meille Maamme -laulun ja hienosti pojat lauloivatkin.

Varsinainen Itsenäisyysjuhla alkoi koulun juhlassa lippujen sisääntulolla Maamme laulun kaikuessa. 6. Ik oli tehnyt hienon 20-saisen Suomi-näytelmän. Veteraanien tervetuloon piti Lauri Koski, ja Karjalaseuran tervetuloon Irja Kärki. Juhlissa esitettiin

myös opettaja Maria Piiraisen ohjaama Evakkonäytelmä. Juhla oli koskettava ja todella juhlallinen.

Varsinaisen juhlan jälkeen meidät evakot ja veteraanit jaettiin jokaiseen luokkaan yksi henkilö koululaisten kuulusteltaviksi. He olivat valmistelleet kysymyksiä etukäteen, ja me vastailimme parhaan muistimme mukaan. Minä olin ensimmäisessä luokassa, ja yllättävän teräviä kysymyksiä tuli.

Evakkomatka ja sen vaikeudet kiinnostivat, ja esimerkiksi, mitä ruokaa oli saatu ja pelottivatko pommitukset, kartalta myös katsottiin kotini sijainti siellä Karjalassa.

Saimme myös osallistua kouluruokailuun, ja voin kyllä todistaa, että ruoka oli erittäin hyvää.

Tilaisuus päättyi meidän vieraiden kahvitukseen, ja kiitokseksi saimme joulu-kukkasen jokainen.

Meille oli etuoikeus saada olla mukana stormilais-ten itsenäisyysjuhlassa. Suurkiitos heille.

IRJA KÄRKI
Vammalan Karjalaseura

Kotikokin kertomaa

Hiivalinnit

Alkupalvi on blinien sesonkiaikaa, ja bliniteemaviikkoja tarjoillaan myös useissa ravintoloissa. Karjalainen keittokirja (Pirkko Salinen-Gimpl) puhuu hiivaletuista, linneistä, joiden täyteenä käytetään vaikkapa sienisilppua, paistettua kalaa, mätää ja sipulia. Jälkiruokana nautittaessa linnit höystetään marjahilloilla.

Hiivalinnit uusikirkkolaisen ohjeen mukaan: 2 dl vettä, vähän sokeria, jälkiruokalusikallinen hiivaa, 3 dl maitoa, 1 tl suolaa, 1 dl tattarijauhoja, 1 dl ohra-jauhoja, 1 dl vehnä-jauhoja, voita paistamiseen.

Liota hiiva lämpöiseen veteen, lisää sokeri, suola ja maito. Vispaa jauhoja vähän kerrallaan. Anna käydä

n. ½ tuntia ja vispaa voimakkaasti uudestaan. Anna käydä vielä noin tunnin verran ja vispaa uudestaan. Paista paistinpannussa voissa suuria lettuja.

Tattarilinnit Viipurin maalaiskunnasta olevan ohjeen mukaan: 1 dl vettä, 2 muna, 1 dl voisulaa, 2 dl kermaa, 1 tl suolaa, 250 g tattarijauhoa, 100 g vehnä-jauhoa, 1 rkl hiivaa.

Hiiva liotetaan haaleaan veteen, johon vatkataan kermana ja voisula. Munat vatkataan joukkoon. Jauhot sekoitetaan, taikina sa-nousta 4 tuntia. Kiehuva maito sekoitetaan varovasti sekaan. Paistetaan linnipannulla. Tarjotaan hapankerman, voisulan, matikanmä-din ja kaviaarin kanssa.

-MRT

Pärssisten suku matkailee juurilleen

Pärssiset ovat päättäneet tehdä matkan juurilleen Karjalaan 23.-26.5.2013. Majoittuminen Sakkolan Losevossa, mistä käsin matkataan toivomusten mukaan esim. Sakkolan Lapinlahdelle, Pyhäjärvelle, Käksälmeen ja Lempaalaan. Mukaan toivote-taan niin nuoria kuin luovutettua aluetta ja tämän suvun asumia paikkoja tuntevia vanhempia lähti-jöitä. Matkaa Pärssisen Sukuseuran puolelta orga-nisoivat toivovat suunnitteluapua.

Ottakaa pikaisesti yhteyttä Sakari Pärssiseen (Sakkolan Lapinlahden Pärssisten sukuhaara) puh. 050-5575675 tai sähköpostilla passim@sci.fi

Tietoja matkasta on tulossa myös sukuseuran kotisivuille www.karjalanliitto.fi/parssisensukuseura

Pyhäjärveläisille kevätkaudella tarjolla kuukausittain teematilaisuuksia

Marraskuun lopulla pide-tyssä Vpl. Pyhäjärvi-seuran syyskokouksessa tehtiin ky-sely aiheista, joita jäsenet toivovat käsiteltäviksi seuran erilaisissa tilaisuuksissa.

Nyt seuran hallitus on kehitellyt keväksi 2013 kannatusta saaneista ehdo-tuksista ohjelman, jossa noin kerran kuukaudessa ko-koonnutaan yhteen kevään aikana ja jatketaan taasen syyspuolella.

Aiheita riittää ensi vuo-dellekin ja jotkut ehdotuk-sista tulevat poikimaan jat-kossa kokonaisa seminaa-reja, tutustumiskäyntejä har-vinaiisiin kohteisiin ja myös jo alkanut verkostoitumi-nen toisten pitäjä- ja mui-den karjalaisseurojen kans-sa vahvistuu. Kuten eräs aktiivi seuran jäsen totesi palautteessaan: nyt vihdo-in ollaan pääsemässä siihen, että toimitaan pidemmällä kuin vuosi tai puolikas ker-rallaan tähtäimellä!

Helmikuun ensimmäise-nä sunnuntaina, kynttelin-päivänä 3.2. klo 13.00 Kar-

jalatalon Laatokka-salissa on aiheena Konevitsa. Alustajaksi on lupautunut upean kuvamateriaalin kera Konevitsan luostarin jäl-leenrakentamisessa aivan ensi metreiltä alkaen, vuo-desta 1991 mukana ollut, Konevitsa-aktiivien tunte-ma asiantuntija, restauroija Andreas Heikki Hänni-nen. Aluksi nautitaan emän-tien keittämät kahvit, oma-kustannushintaan ja sitten alkaa esitys.

Kuukautta myöhemmin sunnuntaina 3.3. klo 13.00 kokoonnutaan Karjalatalon Yläsalissa aiheena ”Eva-koiden sijoittautuminen sa-takuntalaisten keskelle, kult-tuurien kohtaaminen ja toistensa löytäminen”.

Siitä puhuu asiasta laajan haastattelututkimuksen teh-nyt Alppilan seurakunnan eläkkeellä oleva pappi Olli Laine. Hän on kirjoittanut kirjan, missä asiaa moni-puolisesti käsitellään, erityi-senä kohteena kannakselai-sen naapuripitäjämme räi-säläisten sijoittuminen Eu-

raan. Tämä tilaisuus toteu-tetaan yhteistyössä Pääkau-punkiseudun Räisäläiset -pitäjäseuran kanssa.

Vpl.Pyhäjärven ja Räisä-län väestölle osoitettiin so-danjälkeiset uudet asuin-paikat Satakunnassakin naa-puripitäjissä. Kokemukset ovat pitkälti yhtäläisiä. Itse-kin euralainen Olli Laine on koko sydämellään ollut evakkojen kohtalosta ja ti-lanteesta kiinnostunut, jo-ten odotettavissa on syvä-linen ote aiheeseen.

Viikkoa ennen pääsiäistä, 23.3. virpolauantaina pal-musunnuntain edellä, joka ortodoksisessa kirkossa tun-netaan Lasaruksen lau-antaina, ovat kaikki tervetul-leita Karjalaisten Pitäjäh-distysten Liiton (KPYL) ja Karjalan Liiton (KL) Ruo-kamarkkinoille. Pyhäjärve-läiset lyövät hynttyyt yhteen tämän mittavan tapahtu-man järjestäjien kanssa. Aloitteestamme kuullaan klo 12.00 yläsalissa esitys Karjalais-venäläinen pää-si-äisajan ruokaperinne. Py-

häjärveläiset ovat löytäneet ja neuvotelleet siihen esiin-tyjäksi ruokaperinteestä lu-kuisia kirjojakin kirjoitta-neen henkilön. Nimi pal-jastetaan ja esiintyjä esitel-lään vasta seuraavissa leh-dissä.

Huhtikuulla sunnuntaina 14.4. klo 13.00 järjestetään seuran sääntömääräinen kevätkokous Laatokka-sa-lissa. Päivän teemana on musiikki, joka on Karjalan Liiton tälle vuodelle nimeä-mä teema, mitä kautta maan karjalaisseurojen ti-laisuuksissa jossain muo-dossa toteutetaan.

Toukokuussa teemme lin-jurilla yhdessä edellisvuosi-en tapaan kurkijokelaisten kanssa kevätreken tutustu-maan: Kohteena Kemiön saaren kulttuuritarjontaa ja upeat maisemat. Päivämää-rä yms. muut asiat varmis-tuu seuraavan lehden il-mestymiseen mennessä.

KAARINA
PÄRSSINEN

Vpl. Pyhäjärvi-tuotteita edullisesti lahjaksi ja omaan käyttöön

Hanki vaakunapaita, kaikki koot vanhoilla hinnoilla helmikuun 2013 loppuun asti. Saatavana väreissä valkoinen, helmenharmaa ja musta. Edullisesti esim. lahjaksi ja asuksesi tuleville kotiseutumatoille, vaikka koko ryhmälle, juuritamme kertova Vpl. Pyhäjärven vaakunapaita. Aidon värisellä Vpl. Pyhäjärven vaakunan kuvalla ja tekstillä PYHÄJÄRVI VPL varustettua erittäin hyvälaatuista T-paitaa löytyy valkoisissa ja mustissa sekä V- että pyöreällä kaula-aukolla, helmenharmaissa vain pyöreällä. Koot S, M, L, XL, XXL ja XXXL. Hinta 15 e/kpl. Suurimpien kokojen XXL ja XXXL hinnat nousevat 20 euroksi 1.3.2013 lähtien paitojen toimittajan hinnankorotuksen vuoksi.

Dokumenttielokuva Muistojen järvi vuosilta 1939-44 Pyhäjärvellä, mukana liuskan seloste elokuvasta, DVD:n hinta 20 e/kpl. Seuran 50-vuotishistoriikki (2007) tarjoushintaan 10 eur/kpl.

Postitettaessa lähetyksiin lisätään postituskulut, myös Karjalatalolta noutamisesta voitte sopia. Tilaukset Kaarina Pärssinen 040-519 3036, e-mail kaarinarparssinen@gmail.com ja Kaisa-Liisa Korhonen 050-590 5433, e-mail kaisaliisa.korhonen@kolumbus.fi

Vpl. Pyhäjärvi-seura ry.

Tuleeko lehtesi oikealla osoitteella?

Soita osoitteenmuutos puh. 040 730 2622 tai tee ilmoitus sähköpostilla: osoite ei vaihdu muuton jälkeen pelkästään postiin ilmoittamalla!

Apurahat 2013 haettavina

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön yhteydessä toimii viisi erillistä apurahoja jakavaa rahastoa.

Alla mainittujen rahastojen apurahat ovat nyt haettavana.

Apuraha voidaan myöntää seuraavin edellytyksin:

- hakijan opinnot ovat tulossa päätösvaiheeseensa
 - hakija ei ole aikaisemmin saanut apurahaa alla mainituista rahastoista
 - hakijan sukujuuret ovat Vpl. Pyhäjärvellä (isä, äiti, isovanhemmat jne.)
- Esivanhemman nimi, syntymäaika, asuinkylä tai talo.

Helmikuun 2013 loppuun päättyvä hakuaika (postitus viimeistään 28.2.2013):

- **Aune ja Vilho Kähösen rahastosta opiskeluun, sekä pyhäjärveläisyyttä tukeviin tutkimuksiin**
- **Helmi Pärssisen rahastosta** apurahoja jaetaan puutarha-, karjatalousalaa tai maa- ja metsätaloutta opiskeleville.
- **Puualan käsityörahastosta** apurahoja jaetaan erilaisissa puualan oppilaitoksissa opiskeleville, **sekä nuorille alan yrittäjille tai yritystoimintaa aloitteleville.**

Toukokuun 2013 loppuun päättyvä hakuaika (postitus viimeistään 31.5.2013):

- **Perinnerahasto I:stä** apurahoja jaetaan äidinkieltä tai musiikkia opiskeleville tai tutkiville henkilöille.
- **Arvo Kukon rahastosta** apurahoja jaetaan humanistisia tieteitä ja musiikkia opiskeleville.

Tiedustelut: Juhani Forsberg p. 050 5112 899 tai asiamies Pirjo Kiiala p. 044 2815 047.

Hakemuslomake on tulostettavissa säätiön kotisivuilta/apurahat www.karjalanliitto.fi/vplpyhajarvisaatio

Lomakkeen kaikki tiedot tulee täyttää ja postittaa liitteineen osoitteella:

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallitus, c/o Juhani Forsberg

Ryytimaantie 19 A 8, 00320 HELSINKI

Mistä löydän hyvän lahjan?

Tässä vihje: Hanki kirjapari *Kaunisti Vpl Pyhäjärveä*, osat I ja II. Yhteensä 736 sivua ja 1750 kuvaa. Koko A4. Hinta vain 95 euroa + läh. kulut. Lisätietoja ja tilaukset: taubila@pp.inet.fi tai 044 564 1040

Noudettavissa myös johtokunnan jäseniltä ilman läh. kuluja.

Kuluneesta vuodesta kiittäen ja rauhallista ja onnellista vuotta 2013 toivovat
Pyhäjärven Lomarannan
Musakat

Tilaa PYHÄJÄRVI -tuotteita

* Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön 60-vuotishistoriikki. 136 sivua, runsaasti valokuvia ja muisteluja niin säätiön alkua ajoilta kuin eri paikkakunnilla pidetyistä juhlista ja muista pyhäjärveläisten tapahtumista. Hinta 20 euroa + postikulut.

* Isännänviiri (suunniteltu Kaarle Viika) koko 45x400 cm. Hinta 75 euroa + postikulut

* Vpl. Pyhäjärvi pöytästandaari (suunniteltu Kaarle Viika) jälleen saatavana hinta 42 euroa + postikulut.

* Tilaukset säätiön asiamies Pirjo Kiiala p. 044-2815047 pirjo.kiiala@gmail.com

* Reino O. Kukko ja Kaarle Viika, Vpl. Pyhäjärvi v. 1989 ilmestynyt kuvateosta edelleen saatavissa. Runsaan kuvamateriaalin lisäksi kirjassa on laaja historia-osuus entisestä kotipitäjästämme sekä murrenasto selityksineen. Hinta 25 euroa + postikulut.



Karjalan matkat 2013

17. - 20.5. Konevitsa

7. - 11.6. Petroskoi

20. - 23.6. Valamo (Juhannus)

5. - 9.7. Vienankemi

25. - 28.7. Konevitsa

9. - 12.8. Valamo

17. - 20.8. Petroskoi

Tiedustelut: Heli Salminen
puh. 050-5671586, 02-6331784

Lönnberg Olli puh. 02-8652110

Kiitän kaikkia asiakkaitani, myös tulevia sekä toivotan hyvää ja onnekasta vuotta 2013.

Naskalin Manun tyttö Heli Salminen

Pyhäjärvi-juhlat Hämeenkyrössä 20.-21.7.2013



TAPAHTUMAKALENTERI

Tampereen Seudun Vpl. Pyhäjärviskerhon tammi-kuun tarinatuokio on ke 2.1.2013 klo 13.30, Koulukatu 12, Tampere. Tarinointia, kahvittelua ja arpajaiset. Tervetuloa!

Lahden seudun Vpl. Pyhäjärvi-kerhon uuden vuoden ensimmäinen kokous pidetään Ravintola Wanhassa Herrassa, Laaksokatu 17, Lahti, torstaina 10.01.2013 klo 13. alkaen. - Tervetuloa.

Vpl Pyhäkylä-Seura järjestää keväällä 2013 taas yleisen kokouksen. Kokoonnutaan juhlimaan 15 v. ikään ehtinyttä seuraa. Lisäksi teemana on pyhäjärveläinen käsityö, etenkin koulukäsityöt ja patalaput. Jos on tallella tällaisia töitä, pyydämme tuomaan näyttelyyn juhlaamme. Muun ohjelman lomassa ihastelemme pyhäjärveläistä käsityötä. Toki sinne voi tuoda muualtakin Karjalassa tehtyjä töitä Kyselyihin vastaa Seija Jokinen puh. 040-8355820, sähköposti. seija.jokinen@netti.fi

Konevitsa -teematilaisuus su 3.2. klo 13.00 Karjalatalon Laatokka-sali. Esitelmöitsijänä restauroitsija Andreas Heikki Hänninen, asiantuntija Konevitsan luostarin jälleenrakentamisessa. Runsaasti uutta kuvamateriaalia. Aluksi nautitaan omakustannushintaan kahvit. Kaikki aiheesta kiinnostuneet tervetuloa! - Vpl. Pyhäjärvi-seura ry

Evakoiden sijoittumisesta satakuntalaisten keskele -teematilaisuus sunnuntaina 3.3 klo 13.00 Karjalatalon Yläsalissa. Esitelmöitsijänä Alppilan seurakunnan eläkkeellä oleva kirkkoherra Olli Laine. Aluksi nautitaan omakustannushintaan kahvit. Lisää aiheesta helmikuun lehdessä ja seuran jäsenkirjeessä vk 7. Kaikki aiheesta kiinnostuneet tervetuloa! - Vpl. Pyhäjärvi-seura ry yhteistyössä Pääkaupunkiseudun Räisäläiset ry:n kanssa

Vpl. Pyhäjärvi-seura ry, sääntömääräinen kevätkokous su 14.4. klo 13.00 Karjalatalo, Laatokka-sali. Lisää asiasta jäsenkirjeessä ja helmi-maaliskuun lehdissä. - Vpl. Pyhäjärvi-seura ry/hallitus

Vuoden 2013 lehtien tilauslaskut

postitetaan tammikuun lopussa. Lehden hinta on edelleen 30 euroa / vuosikerta. Hinta sisältää 10 prosentin arvonnäisäveron. Hyviä lukuhetkiä toivotellen

PIRJO KIIALA

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön asiamies

PYHÄJÄRVI-LEHDEN

seuraavan numeron aineistot toimitukseen pe 8.2.2013 mennessä, kiitos.

vpl. Pyhäjärvi

Julkaisija: Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö
Kotisivut: www.karjalanliitto.fi/vplpyhajarvisaatio



VPL.PYHÄJÄRVI-SÄÄTIÖ

Päätoimittaja:
Marjo Ristilä-Toikka
Rautasemantie 375
37570 Lempäälä
puh. 040 730 2622 tai
03-3748 448
marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

Toimitusneuvosto:
Juhani Forsberg, Marja Härmä, Yrjö S. Kaasalainen, Pirjo Kiiala, Esko Pulakka, Markku Pärssinen ja Marjo Ristilä-Toikka.

Toimituksella on oikeus lyhentää ja muokata lehteen lähetettyä aineistoa.

Tilaukset, jakeluhäiriöt ja osoitteenmuutokset:
Toimitus, päätoimittaja Rautasemantie, Lempäälä kts. yhteystiedot vierestä

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön asiamies
Pirjo Kiiala
Lamminkankaantie 12
33420 Tampere
puh. 044-2815047
pirjo.kiiala@gmail.com

Sivunvalmistus:
Marjo Ristilä-Toikka

Painopaikka:
Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki

Tilaushinnat: koti- ja ulkomaat 30 euroa /vsk.
Ilmoitushinnat (pmm):
kuolinilmoitukset.....0,70 e
tekstissä.....0,80 e
pienin ilmoitus.....20 e
Hintoihin lisätään alv. 24%